

POPÜLİZM VE DIŞ YARDIM ARASINDAKİ
STRATEJİK BAĞ

STRATEGIC NEXUS BETWEEN POPULISM AND
FOREIGN AID

Berk ESEN* & Efe TOKDEMİR**

ÖZ

Popülist hükümetlerin iç siyasette yer alma nedenleri ve politik etkileri literatürde tartışılırken, popülist liderlerin/hükümetlerin devletlerinin dış ilişkilerinde oynadığı rolü inceleyen sınırlı sayıda çalışma bulunmaktadır. Mevcut çalışmalar, popülist liderlerin ikili ilişkiler kurmaya yatkın olduğunu, diğer liderlerle direkt ilişkilere açık olduğunu ve böylece hem ulusal hem de uluslar üstü kurum ve organizasyonların çalışmalarına ket vurduğunu ortaya koymaktadır. Bu makalede popülist liderlerin dış yardım dağıtımını bir dış politika stratejisi olarak ne ölçüde kullandıklarını araştırılmaktadır. Bu amaçla, popülizmin, dış yardım alma ve verme modelleri üzerindeki davranışsal sonuçlarını ampirik olarak test edilmiştir. *Global Populism Dataset* ve *AidData* verilerini kullanarak, dış yardım tahsisi ve popülizm arasındaki bağlantıyı incelenmektedir. Sonuçlar, popülist liderlerin bulunduğu ülkelerin daha çok dış yardım sağladığını, ancak popülist rejim olmanın daha fazla yardım almayı sağlayamadığını ortaya koymaktadır. Hatta, salt

* Dr. Öğr. Üyesi, Sabancı Üniv., Sanat ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü, besen@sabanciuniv.edu, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6759-8903>

** Dr. Öğr. Üyesi, Bilkent Üniv., İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü, efe.tokdemir@bilkent.edu.tr, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9579-1292>

* Makale Geliş Tarihi / Article Received: 18.02.2021
Makale Kabul Tarihi / Article Accepted: 19.08.2021

popülist olmayan bağışçıların değil popülist bağışçıların bile popülist alıcılara yüksek miktarlarda yardım vermekten kaçındığı ortaya çıkmaktadır. Bulgularımız, dış yardımların popülist liderler tarafından stratejik olarak kullandığını gösterirken, bu stratejinin, popülist rejimlerin birbirlerine yardım etmesi anlamını içermediğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Popülizm, Dış Politika, Dış Yardım, Yardımın Stratejik Kullanımı.

ABSTRACT

While the literature has discussed both the causes and the policy impact of populist governments in the domestic arena, few studies examine the role populist leaders/governments play in the sphere of foreign relations of their countries. Extant studies suggest that populist leaders tend to engage in bilateral relations, deal directly with other leaders, and circumvent both national and supra-national institutions and organizations. In this paper, we investigate to what extent populist leaders use foreign aid giving as a foreign policy strategy. To this end, we empirically test the behavioural consequences of populism on foreign aid giving and receiving patterns. By utilizing *Global Populism Dataset* and *AidData* we examine the nexus between foreign aid allocation and populism. The results reveal that countries with populist leaders in charge are to offer higher amount of foreign aid; yet being a populist regime does not help receiving more aid. In fact, not only non-populist regimes but even populist donors refrain from giving high amounts of aid to populist recipients. Our findings imply a strategic use of foreign aid by the populist leaders; yet this strategy does not involve coming to fellow populist regimes' assistance.

Keywords: Populism, Foreign Policy, Foreign Aid, Strategic Use of Aid.

GİRİŞ

Popülist partiler son yıllarda küresel ölçekte büyük bir ivme kazanmışlardır. Hızla artan seçmen destekleri nedeniyle popülist partiler bazı ülkelerde doğrudan iktidara gelirken, diğer birçok ülkede de siyasi gündemi belirleyecek kadar büyük etkinliğe ulaştılar (Weyland 2020). Nitekim Donald Trump ve Boris Johnson'ın siyaset sahnesinde hızlı yükselişleri, liberal demokrasilerin bile Cas Mudde'nin "popülist Zeitgeist" olarak adlandırdığı bu dalgaya karşı tamamen dayanıklı olmadığını göstermektedir (Mudde, 2004). Seçim başarılarının ötesinde, popülistler şimdiye kadar ana akım siyasi aktörlerin ihmal ettiği konuları ele alarak siyasi tartışmaların şartlarını ve içeriğini şekillendirmekte, kamuoyunu etkilemekte ve karşıtlarının siyasi gündemine tesir etmektedir. Popülistler iktidara geldikleri ülkelerde siyasal dili ve politika tartışmalarını temelden değiştirmiştir. Ticaretten göç alanına kadar çok farklı konularda popülist hükümetlerin takip ettikleri politikalar, önceki hükümetlerden büyük oranda ayrıştığı için iç siyasette büyük değişiklikler yaşanmıştır. Ayrıca bazı ülkelerde iktidarda olan popülist partilerin devlet kurumlarını partizan şekilde kontrol etmeye başlaması nedeniyle küresel ölçekte otoriterleşme dalgasının güçlenmesine yol açmıştır (Inglehart ve Norris 2017; Lührmann ve Lindberg 2019). Popülizm üzerine son dönemde yapılan çok fazla sayıda çalışma olmasına karşın, popülist hükümetlerin takip ettikleri dış politika alanında büyük bir boşluk vardır. Halbuki, dış politika alanı popülistler açısından hem yönetim tarzlarını gösterme, hem de iç siyasette kimlik yaratma açısından önemli fırsatlar sunmaktadır. Popülist liderlerin kullandıkları siyasi diskur sadece retorik seviyesinde kalmayarak hükümetlerinin dış politika programlarını da etkilemeye başlamıştır (Boucher ve Thies 2019). Ayrıca revizyonist pozisyonları nedeniyle popülist hükümetler, popülist olmayan hükümetlerin tepkisini çekebildikleri için diplomatik sahada etkin bir performans göstermeleri elzemdir.

Bu makale, akademik yazındaki bu boşluğu doldurmak için popülist hükümetlerin son yıllarda takip ettiği dış yardım dağıtım stratejilerine odaklanmaktadır. Dış yardım konusunda çok hacimli bir akademik külliyat olmasına karşın, yapılan çalışmalar popülist hükümetlere odaklanmamıştır. Mevcut çalışmalarda popülist liderlerin dış yardım konusunda verdikleri demeçlere dayalı kısa analizler dışında kapsamlı bir analiz mevcut değildir. Elinizdeki çalışma, popülist hükümetlerin dış yardım yapma olasılıkları ve yaptıkları yardımları hangi ülkelere ve nasıl şartlar altında yaptıkları hakkında bir analiz sunulmaktadır. Akademik yazında popülist hükümetlerin dış politika stratejilerine dair yapılan çalışmalar genellikle nitel yöntemler kullandığı için kapsayıcı ve genellenebilir analizler eksik kalmaktadır. Nicel yöntemleri

kullanması dolayısıyla bu çalışma ilk defa popülist hükümetlerin dış yardım alanında takip ettiği strateji sistematik bir şekilde incelemektedir.

Popülizmin küresel yükselişi uluslararası sistemde büyük değişiklikler yaratmıştır. Popülist hükümetler İkinci Dünya Savaşı sonrası dönemde kurulan liberal uluslararası düzen için tehdit oluşturmaktadır (Ikenberry, 2018). Bu husus Amerika Birleşik Devletleri'nde (ABD) Donald Trump'ın kazandığı seçim zaferi ve İngiltere'de Brexit sonrası Boris Johnson'ın iktidara yükselişinin ardından daha belirgin hale gelmiştir. Popülistlerin mevcut uluslararası sistemin iki ana mimarını revizyonist bir yöne itmiştir. Örneğin Trump, 2016 seçim zaferinden bu yana, Paris İklim Anlaşması, Trans-Pasifik Ortaklık Anlaşması ve İran nükleer anlaşmasından çıkararak ve ticaret ve göç politikalarına ağır kısıtlamalar getirerek, ABD liderliğindeki liberal uluslararası düzene zayıflatan politikalar benimsemiştir (Wojczewski, 2020). Bu dönemin en çarpıcı yönü, popülist partilerin artık küresel güneyle sınırlı kalmayarak Batı'da da iktidara gelmeye ve kendi ülkelerinin inşa ettikleri kurumlara meydan okumaya başlamış olmasıdır (Copelovitch ve Pevehouse, 2019). Nitekim, Batı ülkelerindeki popülist hükümetler uluslararası ve çok taraflı (*multilateral*) kurumlara karşı çıkararak, uzun süredir devam eden ticaret anlaşmalarını, diplomatik anlaşmaları ve göç politikalarını revize etmiştir. Popülist partilerin iktidara gelmesi birçok ülkede demokratik rejimlerin gerilemesine ve bazı durumlarda tamamen yıkılmasına neden olmuştur (Esen ve Yardımcı-Geyikçi, 2019). 1990'lı yıllardan başlayarak Avrupa siyasi arenasında kendine yer bulan *euroskeptisizm*, özellikle Brexit sonrası AB içinde önemli bir sorun olarak ortaya çıkmış ve birçok üye ülkede siyasi gündemin başında yer almıştır (Pirro ve Taggart, 2018).

Dünya siyasetinde yaşanan bu çarpıcı değişiklikler nedeniyle popülizm üzerine yapılan çalışmaların sayısı son yıllarda hızla artmıştır. Karşılaştırmalı Siyaset alanında araştırmacılar, popülist partilerin retoriği, performatif tarzı ve örgütsel yapısı ile hem muhalefette hem de iktidardayken takip ettikleri politika gündemlerini incelemektedirler.¹ Buna karşılık, yakın zamana kadar çok az sayıda uluslararası ilişkiler araştırmacısı, popülizmin dünya siyasetindeki etkisini araştırmıştır. Popülist partilerin olağanüstü yükselişi birçok çalışmada küreselleşme gibi uluslararası gelişmelerle ilişkilendirildiğinden, bu eksiklik aslında biraz şaşırtıcıdır (Chryssogelos, 2020). Kimilerine göre sol popülizm Washington Konsensüsü ile getirilen neoliberal reformlara tepki olarak ortaya çıkarken, sağ popülizmin aşırı küreselleşmeye ve yakın zamandaki göç dalgasına karşı ortaya çıkan tepkiden beslendiği iddia edilmektedir. Bu tarz gelişmeler, popülist parti ve liderlerin seçmenlere hitap edebilmesi için uygun bir zemin

¹ Kapsamlı bir inceleme için bkz. Kaltwasser vd., 2017.

yaratmıştır. Öte yandan, çeşitli siyasa alanları üzerinden popülist partiler arasında karşılaştırma yapılmasına olanak verecek büyük veri setlerini derlemek için karşılaştırmalı siyaset alanında bazı çalışmalar yürütülmektedir. Ne yazık ki, bu yaklaşım, halen sınırlı bir kuramsal temel ile tekil vaka çalışmalarının egemen olduğu uluslararası ilişkiler disiplinine henüz yayılmamıştır.

Bu boşluğu doldurmak için, bu çalışma, popülist hükümetlerin diğer popülist ve popülist olmayan hükümetlerle olan ilişkilerinde nasıl hareket ettiğini ele alarak, popülizm ve dış politikayla ilgili yakın zamanda oluşan literatüre katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Araştırmacılar arasında, uluslararası bağlantıların siyasi rejimler için önemiyle ilgili giderek artan bir tartışma halihazırda mevcuttur. Bazı çalışmalar, Batı (Levitsky ve Way, 2010) veya diğer demokratik rejimler ile (Brinks ve Coppedge, 2006) olan bağlantıların demokratikleştirici bir etkisi olabileceğini öne sürerken, diğerleri uluslararası arenada artan bağlantıların otokratik rejimleri güçlendirebileceğini savunmuştur (Tansey vd., 2017; Tolstrup, 2015). Başka araştırmalar ise iç siyasi yapıları, uluslararası bağlantıların bir ülke rejimini nasıl etkilediğini şekillendiren aracı faktör olarak kabul etmektedir (Sasse, 2013). Bu makale, söz konusu literatürü değerlendirerek, popülist hükümetler arasında dış yardımların kullanımıyla ortaya çıkan uluslararası bağlantıların rolüne ışık tutmaya çalışmaktadır. Makalede özellikle, popülist hükümetlerin son yıllardaki dış yardım dağıtımına odaklanılmaktadır. İttifak oluşturmak, uluslararası örgütlere üyelik ve ticaret politikaları gibi, hükümetlerin kısa vadede üzerinde sınırlı kontrole sahip olduğu birçok diğer politika konusunun aksine, dış yardım dağıtımını birçok hükümetin kapsamlı bir kontrol yetkisinden faydalandığı ve yürütme kararlarıyla kolaylıkla değiştirebildiği bir stratejik araçtır (Alesina ve Dollar, 2000). Dış yardımlar özellikle Soğuk Savaş sonrası dönemde, iktidar sahibi popülistler dahil olmak üzere, sayısız hükümetin yaygın olarak kullandığı bir dış politika aracı haline gelmiştir. Bunlar ışığında, hükümetlerin yardım dağıtım stratejilerine odaklanmanın bize popülist hükümetlerin dış yardımı yapma olasılığının daha fazla olup olmadığı ve bunların kime ve hangi şartlar altında yapıldığı ile ilgili değerli bilgiler sağlayacağı düşünülebilir. Son dönemde popülizm ve dış yardım alanlarında hayli yüksek sayıda çalışma bulunmasına karşın popülist hükümetlerin dış yardım dağıtım ve alma konusunda muadillerinden ne derece farklı davrandıkları konusunda araştırma yapılmaması şaşırtıcıdır. Bu çalışma akademik yazındaki bu önemli boşluğu doldurmayı hedeflemektedir.

2000 yılından 2013 yılına kadar 38 bağışçı ve alıcı ülkeyi kapsayan bir büyük-N çalışması gerçekleştirilerek, dış yardım bağışı yapma ve alma örüntülerini analiz ediyor ve popülist bağışçıların dış yardım sağlama olasılığının daha yüksek olup

olmadığını ve dış yardımı diğer popülist hükümetlerle iş birliği ve dayanışma kurmaya yönelik bir araç olarak kullanıp kullanmadıklarını test edilmektedir. Bulgularımız beklentilerin aksine, dış yardımın popülist hükümetler arasında stratejik bir iş birliği aracı olarak kullanılmadığını, fakat popülist bağışçıların dış yardım miktarlarının popülist olmayan hükümete göre daha fazla olduğunu ortaya koymaktadır. Bu ampirik sonuçları güçlendirilmiş verilerle daha fazla incelememiz gerekse de temkinli bir şekilde, yardımların popülist gruplar arasında bir işbirliği aracı olmadığı, daha ziyade diğerlerinin dikkatini çekmek için kullanılan stratejik bir araç olduğu sonucuna varılabilir.

Bir sonraki bölümde, önce popülist çalışmalar hakkındaki akademik yazın özetlenecek ve popülizm ve dış politika arasındaki bağ genel anlamda açıklanacaktır. Daha sonra, dış yardımların hükümetler arasında nasıl bir iş birliği ve dayanışma aracı olarak kullanılabileceğini açıklayacak ve iktidardaki popülistlerin dış yardım dağıtım stratejileri yoluyla diğer hükümetlerin dikkatini nasıl çektiğine dair hipotezlerimiz belirtilecektir. Araştırma tasarımı bölümünde, popülizmin ne olduğundan kısaca bahsedecek ve kavramları nasıl işlemselleştirdiğimizi açıklanacaktır. Bunun ardından, istatistiksel analizlerimizin bulgularını bildirecek ve bulgularımızın sonuçları tartışılacaktır. Makalenin sonunda, gelecekteki araştırmalar için birkaç olası yol önerilecektir.

1. ALANIN MEVCUT DURUMU

Popülizm üzerine yapılan ilk dönem çalışmaların çoğu, büyük kamu harcamaları ve ekonomik alanda yeniden dağıtım vaatleriyle kitleleri kendine çeken karizmatik liderler tarafından yönetilen çeşitli ülkelerdeki siyasi hareketlere odaklanılmıştır. Fakat 1990'larda popülist bazı ögelere sahip liderlerin sayısının artmasıyla birlikte, bazı araştırmacılar popülizmin esnek niteliğini vurgulamaya başladılar. Nitekim, bu çalışmalara göre popülistler dünyanın dört bir yanındaki farklı ulusal bağlamlarda son derece özgün siyasi ve ekonomik gündemler benimsemiştir (Roberts, 1995; Weyland, 2001). Örnek vakaların artmasıyla birlikte popülizmin tanımlaması da mevcut literatürde ciddi bir tartışmaya yol açmıştır. Bunun sonucunda, ortak özellikleri keşfetme amacıyla birkaç vaka üzerinde aynı anda çalışılan yeni bir karşılaştırmalı araştırma dalgası doğmuştur. Bu çalışmalar popülizmi, söz konusu vakaları araştırırken kullandıkları belirli özelliğe dayalı olarak tanımlamaktadır. Bazı araştırmacılar popülizmi "zayıf" bir ideoloji olarak tanımlarken, diğerleri popülizmi ayrı bir siyasi söylem, strateji veya performans olarak nitelendirir. Fenomenin tanımlanmasındaki bu büyük farklılıklar, bu alanda ciddi bir akademik tartışmayı tetiklemiştir.²

² Popülizm literatürünün bir özeti için bkz. Kaltwasser vd., 2017.

Popülizm çalışmalarında incelenen diğer bir konu popülist parti seçmenlerinin siyasi davranışları, yani popülizmin talep boyutudur (Akkerman vd., 2014). Bu kavramsallaştırma çabalarının ardından, araştırmacılar dikkatlerini seçim manifestolarının, parti programlarının, siyasi konuşmaların ve sosyal medya mesajlarının sistematik bir analizi üzerinden popülist söylemin ve politikaların ölçülmesine de yöneltmiştir. Son olarak, popülizm üzerindeki bilimsel çalışmaların son on yılında, popülizmin iletişim, oy verme davranışları ve son zamanlarda da uluslararası ilişkiler dahil olmak üzere çeşitli alt alanlara uygulandığı görülmüştür.

Uluslararası İlişkiler literatüründe popülizm üzerine yapılan ilk araştırmalar dalgası, popülist partilerin bir sol-sağ sürekliliği üzerindeki tipolojisine odaklanıyordu. Solcu popülist partilerin halkı, ekonomik elitler karşısında harekete geçirdiği öne sürülmektedir (Stavrakakis ve Katsambekis, 2014). Sağcı popülist partilerinse halkı ya etnik milliyetçi ya da dini açıdan sınıflandırmakta ve ülke içindeki sınıf farklılıklarını göz ardı eden şekilde harekete geçirdiği iddia edilmektedir (Mudde, 2010). Her iki bağlamda da araştırmacılar popülist partilerin belirli ideolojik eğilimlerinin, uluslararası arenada politikalarını nasıl yönlendirdiğini araştırmıştır.

Her iki tip popülist partiler son on yıl içinde küreselleşme karşıtı bir mesaj benimserken, yapısal sorunların suçlusu olarak farklı gruplar seçmiştir (Zaslove, 2008). Washington Konsensüs'üne bağlı Amerikan hegemonyası ve finans elitleri Latin Amerika ve Avrupa'daki solcu popülist vakalar için ana hedef olurken, Avrupa'daki radikal sağcı popülist partiler Avrupa Birliği'ni destekleyen ekonomik ve siyaset elitlere karşı bir duruş benimsemektedir. Söz konusu vakalardan ilki, uluslararası iş birliğine ve küresel yönetişime (*global governance*) karşı olmamakla birlikte, mevcut uluslararası sistemden kimin faydalandığını sorgular ve kaynakların toplum içinde yeniden dağıtılmasına olanak sağlayacak eşitlikçi bir yapıyı teşvik etmeye çalışır (Copelovitch ve Pevehouse, 2019). Sağcı veya nativist popülistler ise kendi milletlerine, başkalarının zarar görmesi pahasına öncelik verir ve ülke içinde muhalif gruplara ve diğer ülkelere karşı dışlayıcı bir duruşu destekler. Avrupa'da popülist radikal sağın yaygınlığının aksine, popülist sol yalnızca, Yunanistan ve İspanya gibi ülkelerde 2008-09 küresel finansal krize tepki olarak tek tük başarılar elde etmiştir (Ramiro ve Gomez, 2017; Stravrakakis ve Katsambekis, 2014). Çoğu popülist parti sağ ve sol ideolojik kategorilerinden birine girse de, İtalya'nın Beş Yıldız Hareketi gibi yeni ortaya çıkan bazı hareketlerin daha eklektik politika pozisyonlarını savunduğu belirtilmelidir (Caiani ve Graziano, 2019).

Uluslararası ilişkiler araştırmacıları, popülist partilerin yükselişini ağırlıklı olarak küreselleşme sonucunda uluslararası düzende ortaya çıkan büyük değişimler bağlamaktadırlar. Bu analize göre popülist partiler siyasi dışlanma ve ekonomik eşitsizlikler kadar, uluslararası siyasetteki eşitsiz güç dağılımından da beslenmektedirler. Bu çerçevede (Gourevitch, 1978), söz konusu çalışmalar ana akım siyasi aktörlerin uluslararası düzeyde ekonomik, siyasi ve kültürel etkileşimlerin yoğunlaşmasıyla ortaya çıkan karmaşık sorunları ele almaktaki başarısızlıklarının, popülist tepkileri nasıl körüklediğini irdelemektedir (Hadiz ve Chryssogelos, 2017). Bazı araştırmacılar popülist partilerin yükselişini son dönemde Batı ülkelerinde gözlemlenen çarpıcı kültürel değişimlere ve artan göçe yanıt olarak ortaya çıkan bir siyasi tepkiye bağlarken (Kriesi vd., 2008; Caiani ve Graziano, 2019; Inglehart, 2018), diğerleri ekonomik küreselleşmenin neden olduğu sosyoekonomik problemlerin popülizmi beslediğini iddia etmektedir (Rodrik, 2018). Örneğin, Hadiz ve Chryssogelos modern popülizmi “küreselleşmeyle gelen toplumsal düzendeki bozulmalara karşı gösterilen belirgin bir tepki” olarak tanımlar (Hadiz ve Chryssogelos, 2017: s.400); bu tepkinin ifade edilişi, her bir ülkede bölgesel, yerel ve tarihi faktörlerin etkileşimine uygun olarak farklı şekiller almaktadır. Söz konusu bozulma, bir ülkedeki temsil edilme türü ve seviyesine ve kitlelerin ekonomik güvensizlik nedeniyle keskin şekilde hissettiği sosyal marjinalleşmeye karşı hüsrana duyulmasına neden olmuştur. Halkın bunu takip eden hayal kırıklığı ve öfkesi, farklı sınıfsal, dini ve etnik kökenlerden gelen geniş bir güç birliğini bir araya getiren çeşitli popülist partilerin seçimlerde hızla yükselişle kendini göstermiştir (Mudde ve Kaltwasser, 2013). Nitekim birçok araştırmacı, ekonomik krizlerin popülist partiler için oy paylarını artırmaları ve seçimlerde büyük bir ilerleme kaydetmeleri için uygun zemini oluşturduğunu öne sürmektedir (Caiani ve Graziano, 2019).

Bu literatüre dayanarak, Chryssogelos popülizmi “devletin uluslararasılaşması” sürecine karşı bir tepki olarak yorumlar (Chryssogelos, 2020). Ona göre, devletler uluslararası sistemin bir parçası olduğundan, politika oluşturma süreçleri ulusal seviyeden uzaklaşmıştır. Dolayısıyla, popülistler uluslararası örgütlerin ulusal politika yapım süreçleri üzerinde giderek artan etkisine tepki olarak güçlenir. Bu analize göre uluslararası örgütlerin güçlenmesi seçmenlerin siyasi etkilerinin azalmasına, ulusal egemenliğin zedelenmesine ve halkı temsil eden kurumların meşruiyetinin sorgulanmasına neden olur (Stengel vd., 2019). Bu durum karşısında popülistler, uluslararası örgütlerin ve piyasaların baskısına karşı liderlerini artık sorumlu tutamayan ulusal seçmenler ile uluslararası nitelik kazanmış iktidar eliti arasındaki temsil boşluğunu daraltmaya çalışır. Diğer bir deyişle, halk egemenliğini halka geri vermek için siyasi sistemi yeniden şekillendirmeye çalışırlar. Popülistler dış politikaları üzerinden yalnızca

kendi ülkeleri içindeki eşitsizlikleri gidermek için değil, aynı zamanda mevcut uluslararası düzene meydan okumak için de kitleleri hareketi geçirebilir.

Son dönemde yapılan çalışmalarda, popülist parti ve liderlerin dış politika görüşleri analiz edilmiştir (Özdamar ve Ceydilek, 2019). Latin Amerika ve Avrupa'daki popülist partiler arasındaki büyük farklılıklardan ötürü, bu konudaki bulgular ülkelere göre büyük ölçüde farklılık göstermektedir. Örnek olarak, sağcı popülist partiler ülkelerinin egemenliğine karşı doğrudan engel olarak gördükleri AB karşıtı bir çizgi sergilemiş ve güçlü nativist önermelerde bulunmuşlardır. Bazı akademik çalışmalar nativizmi popülizmden ayırmak için özel bir çaba gösterse de (Rooduijn, 2019), sağcı popülist partiler söz konusu olduğunda, aradaki çizginin hayli bulanık olduğu kuşkusuzdur. Burada net olan, popülist partilerin çeşitli ideolojik biçimler aldığı ve uluslararası örgütlere, serbest ticarete ve göçe karşı çıkan ortak bir dış politika gündemine bağlı kalmadıklarıdır.

Literatürün diğer bir alanında, euroskeptik partilerin çarpıcı yükselişinin Avrupa Birliği açısından sonucu ve Avrupa Birliği'nin bu trende karşı koyma becerisi irdelenmiştir. Latin Amerika üzerine yapılan çalışmalarda ise, Venezuela'nın yanı sıra Ekvador, Bolivya ve Nikaragua gibi ülkelerde popülist hükümetlerin ABD'ye karşı yürüttükleri yumuşak dengeleme politikaları ve Rusya ve Çin yönetimleriyle kurulan ilişkiler mercek altına alınmıştır (Mijares, 2017). Yakın zamanda yapılan çalışmalarda bu hükümetlerin takip ettikleri revizyonist politikaların popülizmden mi yoksa milliyetçilikten mi kaynaklandığı tartışmaya açılmıştır. Dış politika alanında yaşanan bu değişiklikler son dönemde ortaya çıkan çok kutuplu dünya düzeninde sergilenen geleneksel revizyonizm nedeniyle gerçekleşebileceği gibi popülist bir hükümetin uygulamaya koyduğu ideoloji temelli politika değişiklikleri de olabilir. Yapılan çalışmalarda güçlü Amerikan karşıtı retoriği nedeniyle, Chavez rejimi bu araştırmalarda başlıca örnek vaka olarak öne çıkmıştır. Popülist partiler diğer bölgelerde iktidara geldikçe, Modi, Orban, Erdoğan ve Duterte gibi ülkelerinin dış politika gündemlerini neredeyse tek başlarına belirleyen diğer liderler de çalışılmaya başlanmıştır (Destradi ve Plagemann, 2019; Plagemann ve Destradi, 2019; Özpek ve Tanrıverdi Yaşar, 2018; Magcamit, 2019).

Yaygın kanının aksine popülist liderlerin hepsi izolasyonist değildir ve ülkelerinin dünyayla olan bağını kesmeye çalışmazlar (Chryssogelos, 2017). Popülistlerin başlıca amacı, bölgesel ve uluslararası kuruluşların yanı sıra finans piyasaları nedeniyle devlet işlerinin giderek uluslararası hale gelmesi sonucu halkın egemenliğinin zayıflamasına karşı koymaktır (Chryssogelos, 2017; Zürn, 2004). Bu nedenle, popülistler iç siyasete yönelik uluslararası müdahaleleri eleştirir ve ideolojilerine göre düşman olarak gördükleri uluslararası odaklara karşı

halkı harekete geçirecek bir siyasi söylemi benimserler. Seçilen düşman odaklar arasında ABD emperyalizmi ve AB bürokrasisinden uluslararası finans piyasalarına ve Soros gibi uluslararası figürler yer almaktadır. Buna karşılık, popülist liderler ilgili sorun alanlarını iç arenada yeniden politikleştirmek için söz konusu uluslararası aktörleri hedef alır ve doğrudan, aracısız ve çift taraflı ilişkiler yoluyla küresel sahnede revizyonist bir politika yolu çizmektedir (Plagemann ve Destradi, 2019). Trump ve Orban gibi sağcı popülist liderler açısından bu sorunlardan biri, göçü engellemek için sınırlar üzerinde daha sıkı ulusal denetim kurmaktır. Güney Avrupa ve Latin Amerika'daki solcu popülistler ise, finans piyasalarının işleyişi üzerinde ulusal egemenliği savunmaktadır. Özetle, popülist liderler dış politikayı çekişmeli bir arenaya dönüştürür ve rakiplerine karşı seçim avantajı elde etmek için göç, Avrupa entegrasyonu ve bölgesel anlaşmazlıklar gibi konuları politikleştirir. Diğer bir deyişle, dış politika, popülist liderlerin kendilerini kitlelerin sesi olarak göstermeye ve yeni bir siyaset inşa etmeye çalıştığı bir diğer alan haline gelmiştir (Kirdis, 2015).

Bu literatürün başlıca bulgularından diğer bir tanesi, popülistlerin kullandıkları dilin son derece kişisel bir niteliği olmasıdır. Araştırmacılar popülist performatif tarzın, devletler arası ilişkilerde geleneksel olarak kullanılan sofistike diplomasi diliyle açıkça çatışan gayri resmi niteliğinin altını çizmiştir. Popülist liderlerin ülkelerinin dış politika bürokrasisine meydan okumaları (Drezner, 2019) ve diplomatik açıklamalarında revizyonist bir ton benimsemeleri aslında şaşırtıcı değildir. Bu revizyonist gidişat nedeniyle, söz konusu hükümetler genellikle ülkelerinin geleneksel dış politikasını reddedip agresif dış politika seçimleri yapabilmektedir (Kendall-Taylor vd., 2017). Kişisel yaklaşımlarından ötürü, popülist liderler partizan çıkarlarına uyum sağlayabilmesi ve kamuoyuna hitap edebilmesi için dış politikalarını sıklıkla değiştirmektedir. Bu bağlamda, diğer ülkelerde yaşayan gruplara ortak etnik, dini veya ideolojik kimlikler üzerinden hitap edebilen popülistler, uluslararası arenayı yurtiçi alanın bir uzantısı olarak değerlendirirler. Mesela, Erdoğan'ın hem yurt dışında yaşayan dindar Türk vatandaşlarına (Mencutek ve Baser, 2018) hem de küresel İslam topluluğunun bir parçası olarak diğer Müslümanlara hitap ettiği bilinmektedir. Benzer şekilde, Orban yurt dışında yaşayan Macarlara oy verme hakkı tanımıştır ve onlara sıklıkla hitap etmektedir. Chavez ise, ABD aleyhine yaptığı konuşmalarla, Latin Amerika'da ve ötesinde geniş bir uluslararası kamuoyunun desteğini sağlamayı hedeflemiştir. Ulusal sınırları aşan bu popülist çağrılar, diğer topluluklarla organik bağlar kurmakla kalmamakta, aynı zamanda vatandaşlarına ortak bağlılıklarına ilişkin olarak hükümetler arasındaki anlaşmazlıkları arttırabilmektedir.

Popülizm hakkında uluslararası ilişkiler alanında yapılan çalışmalar ilk evrelerinde olduğu için birkaç temel eksiklikleri bulunmaktadır. İlk olarak, mevcut çalışmalar ağırlıklı olarak tanımlayıcı nitelikli ve zengin bir teorik veya analitik çerçevesi olmayan tekil vaka çalışmalarından oluşmaktadır.³ Bazı çalışmalarda popülist partilerin iktidara geldikten sonra yaptıkları dış politika değişikliklerini incelense bile tekil vaka çalışmalarından elde edilen bulguların ne oranda genellenebileceği tartışmalıdır. Popülist dış politikaya ilişkin karşılaştırmalı çalışmaların büyük kısmı Avrupa'daki örnek vakaları incelemekte, küresel güneydeki popülist hükümetlere yeterli ilgiyi göstermemektedir (Chrissyogelos, 2017). Dolayısıyla, vakaları genel bir analitik çerçeveye oturtabilmek ve politikalarını sistematik bir şekilde keşfedebilmek için yeterli karşılaştırmalı verilere sahip değiliz. İkinci olarak, metodolojik açıdan, bu konu üzerine çok az nicel yöntemlere dayalı çalışma yapıldığı için uluslararası yazında nitel araştırmalar hâkim durumdadır. Maalesef, uluslararası ilişkilerde yapılan çalışmalar karşılaştırmalı siyaset bilimciler tarafından toplanan *Global Popülizm* gibi veri setlerinden çok az faydalanmıştır (Hawkins vd., 2019).

Ayrıca, araştırmacılar popülist partilerin dış politika gündemini keşfetmeye odaklanmış, fakat bu partilerin iktidara geldikten sonra uluslararası sistemi nasıl şekillendirdiğini göz ardı etmiştir. Benzer şekilde, popülist hükümetlerin uluslararası arenada kullandığı diplomatik araçlara ilişkin yeterince tatmin edici bilgilere sahip değiliz. Popülist liderler kişisel düzeyde kurulan ikili ilişkilerde dayanmayı tercih ettikleri ve uluslararası kurumlara güvenmedikleri için siyasi gündemlerine karşı çıkan bölgesel ve uluslararası kurumlara karşı diğer popülistlerle iş birliği yapmaya yönelebilirler (Plagemann ve Destradi, 2019). Örneğin eski Venezuela lideri Hugo Chavez'in Bolivya, Ekvador ve Nikaragua'nın sol popülist liderleriyle yakın iş birliği yaptığı bilinirken, Macaristan ve Polonya'nın popülist hükümetleri AB içinde sıklıkla bir blok halinde oy kullanmaktadırlar. Mesela, Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, zaman zaman İslamofobik açıklamalarda bulunmuş olmalarına rağmen, eski İtalya Başbakanı Berlusconi, Macaristan Başbakanı Orban ve Sırbistan Cumhurbaşkanı Vučić gibi diğer sağcı popülist liderlerle çok yakın bir ilişki içinde olmuştur. Uluslararası ilişkiler disiplindeki araştırmalar genel olarak, popülizmi monolitik bir konu olarak değerlendirmiş ve değişik biçimleri arasındaki farklılıklara yeterince ilgi göstermemiştir (Mudde ve Kaltwasser, 2013). Popülist hükümetlerin uluslararası arenada belirli bir şekilde hareket edip etmediğini ve rakiplerine karşı birbiriyle ne ölçüde iş birliği yaptığını inceleyen çok az çalışma bulunmaktadır. Benzer şekilde, popülist hükümetlerin ticaret, göç, dış yardım ve

³ İstisnalar için bkz. Chrissyogelos, 2017; Verbeek ve Zaslove, 2017; Destradi ve Pagemann, 2019.

güvenlik gibi belirli sorun alanlarında nasıl davrandığı konusunda kısıtlı sayıda araştırma yapılmıştır. Halbuki, popülistler sadece iç siyaset değil, dış politika alanlarını da seçmenlerden destek toplamak ve siyasi programları uygulamaya geçirmek için stratejik şekilde kullanmaktadır. Popülist partiler, ülke içinde muhalif aktörlerin direnciyle karşılaştıkları gibi uluslararası arenada da uluslararası örgütler ve varolan düzeni destekleyen aktörlerin tepkisine maruz kalmaktadırlar. Bu nedenden ötürü, popülist hükümetlerin uluslararası alandaki müesses yapıyı değiştirmek ve kendi varlıklarını korumak için birlikte hareket ettiklerini veya en azından birbirlerine bazı tematik konularda destek verdiklerini beklemek şaşırtıcı olmayacaktır.

2. BİR STRATEJİK ARAÇ OLARAK DIŞ YARDIM

Bu konu üzerindeki teorik araştırmaların yetersizliği nedeniyle, popülist hükümetlerin uluslararası arenada nasıl davrandığını incelemek için sistematik bir yaklaşımın benimsenmesinde Stengel vd. (2019) ile Destradi ve Plagemann'ın (2019) getirdiği öneriyi takip edeceğiz. Mevcut araştırmalar birçok devletin dış yardımları alıcı ülkelerin yanı sıra vatandaşları üzerinde avantaj elde etmek için bir stratejik araç olarak kullandığını göstermektedir (Goldsmith vd., 2014; Milner ve Tingley, 2013; Tokdemir, 2017). Buna göre, dış yardım yaptırımların getirilmesi ve ödüllerin sağlanması yoluyla bir sert güç aracı, kamuoyunu manipüle ederek de bir yumuşak güç aracı görevi görebilecektir (Apodaca, 2017). Nitekim ABD'nin yeni bir Amerikan dış siyaseti tanımlayan Ulusal Güvenlik Stratejisi'nde (2010), dış yardımların yabancı hükümetlerle ve halklarla stratejik iletişimi geliştirmedeki rolü vurgulanmıştır. Dış yardım programları, İkinci Dünya Savaşı'nın ardından Marshall Planı ile başlayarak, ekonomik kalkınmayı ve politika reformlarını teşvik etmek ve bağışçıların öncülüğündeki küresel değerleri desteklemek üzere tasarlanmıştır (Tarnoff, 2005). Dış yardımlar şüphesiz, alıcı ülkelerin halkları arasında olumlu bir etki yaratmada en önde gelen politikalardan biridir. Yardıma ilişkin geniş literatür, bu aracın çok yönlü şekillerde kullanıldığını göstermektedir. Lebovic (1988) ve Grover (2009) stratejik hesaplamaların yardım alıcılarının seçilmesinde önemli bir rol oynadığı sonucuna varmıştır. Örneğin, dış yardımlar BM Güvenlik Konseyi'nin geçici üyelerinin bağlılığını kazanmak için rüşvet olarak kullanılmaktadır (Kuziemko ve Werker, 2006). Ayrıca özellikle demokratik olmayan ülkelere yapıldıkları durumlarda, dış yardımlar "havuç" gibi kullanılabilir. Nitekim Lai ve Morey (2006) demokratik olmayan ülkelerin aldıkları dış yardım miktarına bağlı olarak BM'deki oy verme davranışlarını değiştirme olasılığının daha yüksek olduğunu öne sürmektedir.

Bu nedenle, özellikle de Amerikan dış yardımına odaklanıldığında,

yardımların alıcı devletleri ABD çıkarlarına ve politikalarına uymaya ittiği görülmektedir. Bununla birlikte, dış yardımın yalnızca ABD tarafından kullanılan bir stratejik araç olduğu sonucuna varmak için bir neden bulunmamaktadır. Hatta Çin ve Rusya'dan Güney Kore'ye, Suudi Arabistan'a ve Türkiye'ye kadar değişen birçok diğer küresel ve bölgesel güç de yurt dışındaki dış politika amaçlarını desteklemek için yardımların stratejik kullanımına başvurmaktadır. Ayrıca, güvenlik ve ticaret gibi daha istikrarlı politika araçlarının aksine, dış yardımlar hükümetlerin birçok kurumsal veto noktasını aşmaya gerek duymadan, ihtiyaçlarına göre tahsis edebilecekleri stratejik seçimler yaptığı esnek bir politika alanı oluşturur. Diğer bir deyişle, iki ülke arasında ticaret hacmini artırmak veya yeni güvenlik ittifakları oluşturmak için önemli sayıda kurumsal değişiklik, siyasi pazarlık, bürokratik ikna faaliyeti ve örgütsel uyum sağlama gerekirken, devlet kaynaklı dış yardım dağıtımını için çoğu ülkede yalnızca yürütme onayı gerekmektedir.

Yukarıda yer verilen bilgiler ışığında, dış yardımın yurt dışında işbirliğini desteklemek ve halkın desteğini kazanmaya yönelik bir politika aracı olarak stratejik kullanımı açısından, popülist hükümetlerin ekonomik kalkınma seviyesi kontrol edildiğinde dahi, popülist olmayan emsallerinden daha fazla yardım verdiği hipotezi ortaya atılabilir. Bu doğrultuda beklentimiz hem bağışçı hem de alıcı ülkede iktidarda popülist bir hükümet varsa, daha yüksek yardım seviyeleriyle karşılaşmaktır. Bunun bir adım ötesinde, dış yardımın, birbirlerine makamlarını korumak için gereken kaynakları sağlayarak ve böylece daha fazla iş birliği sürdürerek, popülist hükümetler arasında ucuz ve etkili bir iş birliği aracı olduğunu da ileri sürmekteyiz. Popülist hükümetlerin uluslararası arenada dış yardım dağıtım eğilimini açıklayabilecek birkaç neden bulunmaktadır. Öncelikle, uluslararası organizasyonlara önem vermeyen popülist hükümetler muadilleriyle ikili bağlar kurmayı tercih etmektedir (Destradi ve Plagemann 2019; Plagemann ve Destradi 2019). Bu nedenden ötürü, popülist hükümetler uluslararası organizasyonlara verdikleri mali desteği azaltmaktan da çekinmemiştir. Örneğin, Trump döneminde ABD hükümeti uluslararası örgütlere yaptığı mali yardımı azaltmış ve NATO gibi stratejik öneme haiz bir askeri örgütü eleştirmekten çekinmeyerek, müttefik devletlerini askeri harcamalarını arttırmaya çağırmıştır (Richter 2021). Popülist hükümetler uluslararası kuruluşlara yaptıkları mali katkıları azalttığından, ellerinde isteğe göre kullanılacak daha fazla kaynak bulunur. Nitekim dış kaynak dağıtımını, popülist hükümetler için liberal uluslararası sisteme yatırım yapmadan nüfuzlarını genişletmesi için etkili ve uygun bir araç olarak hizmet edebilir. Bu durum revizyonist politikalar takip etmeyi tercih eden popülist hükümetler açısından özellikle geçerlidir. Liberal uluslararası düzende ayakta kalmak için popülist hükümetler birbirlerine destek olmayı tercih edebilir.

Popülist liderlerin, küresel yönetime katkı sunmaktan ziyade, kendi siyasi ve ekonomik programlarını öne çıkaracak ve şahsi nüfuzlarını arttırmaya çalışacak şekilde dış yardım dağıttığı düşünülmektedir (Thier and Alexander 2019). Bazı uzmanlar yerli kaynakları ön plana koyan popülist liderlerin kalkınma alanında dış yardım karşısı bir diskur benimsediklerini bile iddia etmiştir (Bayram and Thomson 2021). Üçüncü olarak, popülist liderler ülke içindeki kitlelere dış politikada güçlü bir imaj sergileyerek seçmenler arasındaki popülerliklerini artırırken, aynı zamanda yurt dışında yaşayan yurttaşlarına da hitap etmek ister. Yurtdışındaki soydaşlara hitap etme iç siyasette siyasi etkinlik artırma ve seçim kazanma açısından da önemli olabilir. Örneğin, Viktor Orban Macaristan'da iktidara geldikten sonra ülke dışında bulunan etnik Macarlara oy hakkı tanınmasını sağladı. Bu politikasının karşılığını seçimlerde yurtdışında yaşayan Macarların oyunun büyük oranını kazanarak aldı. Bununla birlikte bu stratejiler, her biri uluslararası arenada daha büyük bir rol için rekabet eden farklı popülist hükümetler arasında bir çıkar çatışmasına neden olabilir. Bu da popülist hükümetlerin neden popülist olmayan emsallerine göre daha fazla dış yardım almadığını açıklayabilir. Aşağıdaki bölümde, şu iki argümanı test edeceğiz: i) popülist hükümetlerin daha fazla yardım yapıp yapmadığı ve ii) popülist hükümetlerin dış yardımı işbirliği kurmaya yönelik bir stratejik araç olarak kullanarak diğer popülist hükümetleri hedef alıp almadığı.

3. ARAŞTIRMA TASARIMI

Popülizmi Tanımlamak

Popülizm, terimin tam olarak nasıl tanımlanacağı ve işlemselleştirileceği konusunda görüş birliği olmamasından ötürü, mevcut literatür içinde çok tartışılan bir kavramdır (Plagemann ve Destradi, 2019). Popülizmin toplumu halk ve elitler olmak üzere iki bloğa böldüğüne ve siyaseti bu iki grup arasındaki son derece ahlaki bir açıdan süregelen Manici bir mücadele olarak algıladığına dair genel bir anlayış söz konusudur. Araştırmacılar başlangıçta popülizmi yeniden dağıtıcı politikalarla ve işçi sınıfıyla ilişkili ekonomik-yapısalcı bir açıdan tanımlamıştır. Fakat son araştırmalar, popülist liderlerin aslında çeşitli ekonomik stratejileri savunabileceğini ve buna göre farklı söylemleri benimseyebileceğini göstermiştir (Roberts, 1995; Weyman, 2001). Popülist fenomenin dünyanın farklı yerlerinde ortaya çıktığı dikkate alındığında, araştırmacılar bu çok geniş vaka dizisini kapsama alabilmek için kavramı belirli bir ölçüde esnetmeye çalışmaktadır. Popülist vakalar arasında bölgeye ve zamana göre ortaya çıkan farklılıklar nedeniyle, bazı araştırmacılar popülizmi karizmatik liderlerin tepeden inme kullandığı bir seferberlik stratejisi olarak kabul ederek, tamamen stratejik açıdan bir tanıma bağlı kalmıştır (Roberts, 1995; Weyman, 2001). Latin Amerika

vakalarından etkilenen bu iki araştırmacı, popülizmin tamamen kişisel özellikleriyle öne çıkan liderlerin iktidar elde etmek için kitleleri elitlere karşı doğrudan ve aracısız bir şekilde seferber etmesini sağladığını öne sürmektedir. Roberts daha sonra popülist hareketlerin farklı örgütsel yapılar içinde bulunabileceğini kabul etse de (Roberts, 2006) bu araştırmalar Batı Avrupa'daki oldukça kurumsallaşan popülist partilerin yanı sıra, daha sonra siyasi partilere dönüşen güçlü popülist hareketleri göz ardı etme eğilimindedir.

Diğerleri ise popülizmi, popülist liderlerin kullandığı bir dizi performanstan kolaylıkla çıkarımı yapılabilen, ayrı bir siyasi tarz olarak tanımlar. Popülistlerin doğrudan halka hitap ederek, kötü davranışlara ve lider ile halkına yönelik tehditlere dayalı performanslarının merkeziliğine istinat ettiğini savunurlar. Literatürün diğer bir kolu ise popülizmi, farklı grupları 'halk' ortak başlığı altında bir araya getirmek üzere, birbirinden farklı siyasi, ideolojik ve toplumsal oluşumları tek bir paydada bir araya getirme yöntemi olarak görür (Laclau, 2005). Bu söylemsel bakış açısına göre, popülizm siyasi alanı halk ve diğerleri anlayışına göre bölen ve halk grubuna düzene karşı bir siyasi amaç duygusu veren antagonistik bir siyasi mantıktır (Stavrakakis ve Katsambekis, 2018). Hegemonik söylemi zayıflatan kriz zamanlarında, popülistler kitleleri ortak bir siyasi gündem etrafında bir araya getirmek ve onları siyasi eylemde bulunabilen bir siyasi kolektife dönüştürmek için alternatif bir söylem öne sürebilirler. Gerçek biçiminde popülizm, son derece kapsayıcı olan ve sorunların siyasileştirilmesinde araç görevi gören, özgürleştirici bir öğeyi barındırır (Laclau, 2005; Mouffe, 2018).

Bu makale kapsamında, popülizmi topluma yönelik ikiye bölünmüş bir bakış açısına dayalı "zayıf merkezli" bir ideoloji olarak değerlendiren düşünsel tanımı benimsiyoruz. Mudde'nin ifadesiyle, popülist ideoloji "toplumun nihai olarak 'temiz halk' ve 'yozlaşmış elit' olmak üzere iki homojen ve zıt gruba ayrıldığını kabul ederek siyasetin halkın *volontégénérale*'inin (genel irade) bir ifadesi olması gerektiğini savunur" (Mudde, 2004: 543). Bu nedenle, popülistler halkın çıkarlarını temsil ettiğini ve onları düzene karşı seferber ettiğini iddia eder. Popülizm kitleleri bir araya getiren sınırlı bir fikir dizisi sunduğundan, siyasi partiler daha kapsamlı bir siyaset gündemi geliştirmek için popülist fikirlerini daha yoğun bir ideolojiyle (yani milliyetçilik, sosyalizm) tamamlar. Bu minimal tanımın avantajı, olası tüm vakalara kolayca uygulanabilmesi ve böylece karşılaştırmalı araştırmayı kolaylaştırmasıdır (Moffitt ve Tormey, 2014).

Ampirik Veri

Bu çalışmada popülizmin bağışçı devletlerin dış yardım dağıtımları üzerindeki etkisini analiz etmek için iki veri seti kullanılmaktadır. İlk olarak, 1947'den 2013'e kadar 96 bağışçı devletin yıllık dış yardım dağıtımını kapsayan

AidData Core Research Release 3.1 veri setinden faydalanılmaktadır. Analizler için öncelikle çeşitli yardım türlerini bir araya getirerek her yıl bağışçı tarafından yapılan toplam yardımı elde edilmiş⁴ ve sonrasında bağışçı-alıcı devlet eşleşmeleri yapabilmek için veri setinden devlet dışı aktörleri çıkarılmıştır. İkinci olarak, Brigham Young Üniversitesi'nin gerçekleştirdiği *Team Populism Project*'ten faydalanarak 2000 ile 2018 yılları arasında dünya çapındaki 40 ülkenin devlet liderlerine ait popülist söylemleri ölçen *The Global Populism Database (GPD)* veritabanı kullanılmıştır.⁵ GPD, belirli bir lider dönemine ilişkin popülizm puanını oluşturmak için, insan kodlayıcılara ve bu kodlayıcılar arası tutarlılığa dayalı olan bütünsel bir derecelendirme tekniği kullanarak, her bir dönemde liderlerin rastgele seçilmiş dört konuşmasını kodlar (Hawkins vd., 2009)⁶. Bu noktada belirtmek gerekir ki GPD'nin sınırlı sayıda ülkeyi içeren bir veriseti ortaya koyması nedeniyle çalışma dahilinde analiz edilen örneklemimiz kısıtlıdır. Yine de mevcut veri setleri içerisinde ülkelerin popülizm skorlarını panel veri dahilinde işleyen tek veri setinin GPD olması ve böylece analiz birimine zaman faktörü de dahil edilebildiği için bu kısıt kabul edilerek ilerlenmiştir. En nihayetinde iki veri setli birleştirildiğinde, popülizm puanları 2000 ile 2013 yıllarını kapsayan 38 bağışçı ve alıcı ülkeye (bkz. Tablo 1) ulaşılmıştır. Böylece analiz birimi senelik bağışçı-alıcı eşleşmesine ait dış yardım miktarı olan 2874 gözleme sahip olunmuştur.

⁴ Yapılan yardım miktarı, her bir ülkenin verdiği vaatleri değil, veri setinde raporlanan gerçekleşmiş rakamları doğrudan yansıtmaktadır.

⁵ Mevcut hipotezlerin testi için ülkelerin yıl bazlı popülizm skorlarına ihtiyaç duyulmaktadır. Her ne kadar *Team Populism* verisi 40 ülkeyle sınırlı olsa da 2000-2018 yılları arasında bu 40 ülkenin her birinin popülizm skorunu tek tek hesaplamaktadır yani panel veridir. Her ne kadar ülke kapsamı daha geniş veri setleri bulunsa da bu veri setlerindeki veriler sadece yatay kesitte olup yıllık bazda değildir. Bu sebeple kısıtlarını kabul etmekle birlikte hipotezin testine en uygun veri olarak *Team Populism* verisi kullanılmakta, makalenin bulgular ve sonuç bölümlerinde okuyucu analizlerin genellenebilirliği ile ilgili uyarılmaktadır.

⁶ GPD'nin kod çizelgesinde yazarlar, rastgele seçilen her dört konuşmanın belirli bir kategori içinde seçildiğini açıklıyor: 1) rastgele bir kampanya konuşması 2) rastgele bir açılış konuşması 3) rastgele bir uluslararası konuşma 4) çok yayılmış, rastgele bir ünlü konuşma. Kodlayıcılar daha sonra üç puandan birini atar: 0, 1 veya 2. Puan ne kadar yüksekse, ilgili konuşmanın güçlü popülist özellikleri o kadar nettir. Bununla birlikte, veri projesi popülizmin dar bir tanımını sunmamakta, popülizmi “en düşük seviyede, sıradan insanların varsayılan iradesinin, komplo kuran elitlerle çatıştığı bir söylem” olarak tanımlamaktadır.

Tablo.1: Verilerdeki Bağışçı ve Alıcı Ülkelerin Listesi⁷

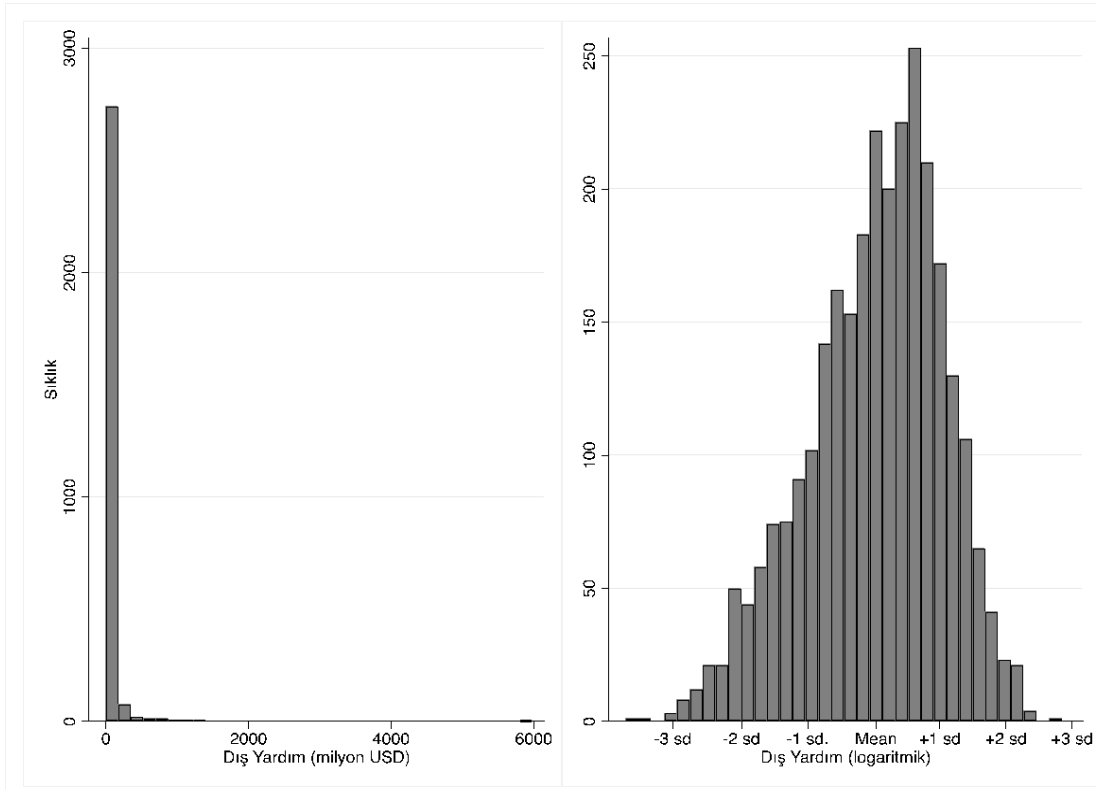
Ülke	Bağışçı	Alıcı	Ülke	Bağışçı	Alıcı
Arjantin		X	Letonya		X
Avusturya	X	X	Meksika		X
Bolivya		X	Hollanda	X	
Brezilya	X	X	Nikaragua		X
Bulgaristan		X	Norveç	X	
Kanada	X	X	Panama		X
Şili	X	X	Paraguay		X
Kolombiya	X	X	Peru		X
Kosta Rika		X	Polonya	X	X
Hrvatistan		X	Romanya		X
Dominik Cumhuriyeti		X	Rusya		X
Ekvador		X	Slovakya		X
El Salvador		X	İspanya	X	
Fransa	X	X	İsveç	X	
Guatemala		X	Türkiye		X
Almanya	X		Birleşik Krallık	X	
Macaristan	X	X	ABD	X	X
Hindistan	X	X	Uruguay		X
İtalya	X		Venezuela		X

Bağımlı Değişkenler

2011 yılına endekslenmiş Amerikan doları cinsinden bağışçı bir ülkeden alıcı bir ülkeye yapılan yıllık dış yardım tutarı temel bağımlı değişkenimizi oluşturmaktadır. Dış yardım verileri, Şekil 1’de (solda) bildirildiği üzere büyük ölçüde asimetrik bir dağılımdadır ve daha spesifik olarak veri kümemizde bulunan tüm gözlemlerin %32’si bir milyon doların altındayken, ortalama tutar 38 milyon dolar ve belirli bir yıl içinde verilen maksimum yardım tutarı 6 milyar dolardır. Bu nedenle, verilerin dağılımını normalleştirmek amacıyla, tahmin edicilerde sapmaları engellemek için, yardım literatüründe ortak bir yaklaşım olarak logaritmik yardım tutarını kullanılmıştır.

⁷ Listedeki ülkelerin bağışçı ve alıcı statüleri sadece verisetindeki diğer ülkeler göz önüne alınarak değerlendirilmelidir zira analizi yapılan verinin sınırlarını yansıtmaktadır. Örneğin Türkiye genel olarak hem bağışçı hem de alıcı bir ülkeyken listedeki diğer 38 ülkeye 2000-2018 yılları arasında *AidData*’da listelenen bir bağışçı bulunmadığı için sadece alıcı olarak gözükmemektedir.

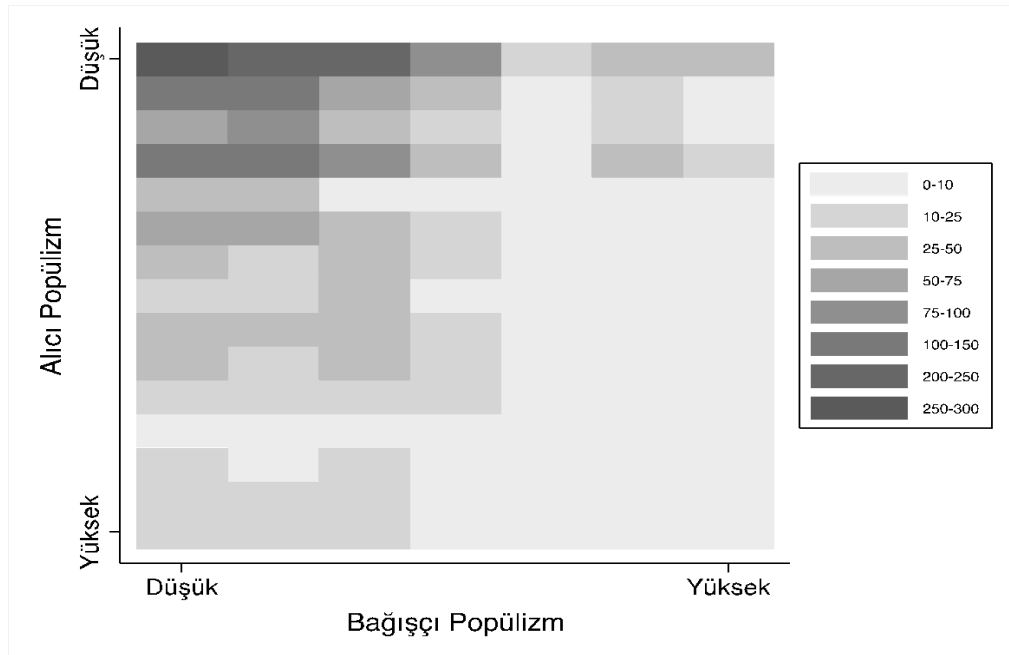
Şekil.1: Bağımlı Değişkenin Dağılımı Dış Yardım ile Kaydedilen Dış Yardım

Bağımsız Değişkenler

Temel bağımsız değişkenimiz, bağışçıların ve alıcı ülkelerin popülizm puanlarıdır. *Team Populism Project*, cumhurbaşkanı ve başbakanların konuşmalarının içerik analizini yukarıda anlatıldığı metotla analiz ederek 0'dan 2'ye uzanan sürekli bir endeks ortaya koymaktadır. Bu endekse göre puan ne kadar yüksekse, belirli bir yıl içinde bir ülkenin hükümeti o kadar popülisttir. Bu nedenle, ilgilendiğimiz temel değişken sürekli ve zamana göre değişkendir. Şekil 2'de, popülizm puanlarının verilerimizdeki dağılımını gösterilmiştir. Buna göre veri setimizdeki gözlemlerimizin bağışçı ve alıcı popülizm skorlarına göre nasıl bir dağılım gösterdiği hücrelere aktarılarak rapor edilmiştir, daha koyu hğcreler mevcut kombinasyonda fazla sayıda gözlem bulunduğunu, açık renkler ise az sayıda gözlem bulunduğunu belirtmektedir. Okuyucuları bilgilendirmek adına, kısıtlı veri erişimi nedeniyle, bağışçı ülkeler örneklemimiz kısmen sola doğru asimetric dağılım göstermekte olduğunu belirtmek yerinde olacaktır. Bu nedenle, popülist bağışçı ülkeler özelliklerine odaklanan analizimize ihtiyatla yaklaşılmalıdır.

Şekil.2: Bağışçı–Alıcı İkilileri Popülizm Puanları

Temel açıklayıcı değişkenlerimizle birlikte, bir bağışçının bir alıcı ülkeye verdiği yardım miktarını öngörebilecek bir dizi faktör de kontrol edilmektedir. Öncelikle, bir ülkenin demokrasi seviyesi ve yürütme yapısı gibi kurumsal faktörleri kontrol ediyoruz. Buna göre, demokrasi seviyesi daha yüksek bağışçı ülkeler daha fazla yardım harcamasında bulunabilirken, daha yüksek demokrasi seviyelerine sahip alıcı ülkeler daha fazla yardım alabilmektedir (Cingranelli ve Pasquarello, 1985; Nielsen, 2013). Benzer şekilde, kurumsal yapıdaki veto noktalarının siyasi karar alımlarındaki rolü dikkate alındığında (Tsebelis, 1995), başkanlık sistemlerinde parlamenter sistemlere göre daha yüksek miktarlarda dış yardım dağıtımını gözlemlenebilir. Bunlara ek olarak, sol hükümetlerin enternasyonalist iddialarına yanıt olarak yurt dışında yardım dağıtımını gerçekleştirme olasılığı daha yüksek olabileceğinden, iktidardaki hükümetin ideolojik konumlandırmasını da dikkate almaktayız. Kontrol ettiğimiz diğer bazı devlet özellikleri, bir ülke ne kadar fakirse dış yardım alma olasılığı o kadar artacağından, bir ülkenin GSYİH'i (Dünya Bankası Verileri – Amerikan Doları bazında sabit GSYİH); bir ülke ne kadar yetersizse diğerlerinden yardım alma olasılığı o kadar artacağından bir ülkenin ulusal kapasitesi (Ulusal Maddi Kapasite Verileri – CINC puanı); ve bir ülke insan haklarına ne kadar az saygılıysa, dış yardım alma olasılığı da o kadar az olacağından, (CIRI Verileri – Fiziksel bütünlük puanı) gibi faktörler de modelleme içine alınmıştır. Bunlara ek olarak bağışçı ülkenin yardım alan ülkeyle kolonyal bir geçmişi bulunup bulunmadığı ve yine bağışçı ülkenin GSYİH'sindeki yıllık değişimler de modele eklenen kontroller

arasında bulunmaktadır. Tablo 2’de analizde kullanılan verilere ilişkin tanımlayıcı istatistikler sunulmuştur.

Model Açıklamaları

Analiz birimi olarak yıllık bağışçı-alıcı devlet eşleşmeleri kullanılan kesitsel ve boyuna uzanan (panel) bir veri incelenmektedir. Öncelikle, zamana göre değişmeyen ve gözlemlenmeyen özelliklerden kaynaklanan sapmaların bağımlı değişken üzerindeki etkisini yok etmek için sabit etki panel regresyon analizleri kullanılmaktadır (Allison, 2009). Sabit etki panel regresyonuyla, her bir bağışçı-alıcı ikilisi içindeki değişimlerin ve ülke seviyesinde gözlemlenemeyen değişkenlerin kontrol edilmesi sağlanmaktadır (Halaby, 2004). Bu bakımdan, sabit etki regresyon analizi, zamana göre değişmeyen faktörleri kontrol ederek birim değişimi içinde ortaya çıkan nedensel çıkarıma yönelik avantaj sağlamaktadır.

Tablo.2: Kullanılan Verilere Dair Özet Değerler

Değişken	Ort.	Std. Sapma	Min.	Maks.	N
Dış Yardım (logaritmik)	14.889	2.762	4.682	22.511	2874
Bağışçı Populizm Puanı	0.167	0.209	0	0.9	2874
Alıcı Populizm Puanı	0.405	0.516	0	1.9	2874
Bağışçı Sol-Sağ	0.008	0.901	-1	1	2874
Alıcı Sol-Sağ	0.034	0.827	-1	1	2874
Bağışçı GSYIH (milyar USD)	2733.42	3902.897	132	15854	2874
Bağışçı GSYIH değişim	0.017	0.024	-0.057	0.075	2679
Alıcı GSYIH (milyar USD)	362.366	647.888	7	14998	2874
Bağışçı PolityIV	9.821	0.518	7	10	2874
Alıcı PolityIV	8.016	1.806	-3	10	2874
Alıcı CINC Puanı	0.009	0.018	0	0.154	2874
Alıcı Fiziksel Butunluk Puanı	4.431	2.093	0	8	2874
Alıcı Nüfus (milyon)	0.09	0.249	0.002	1.281	2874
Kolonyal Arkaplan	0.01	0.10	0	1	2874

Bununla birlikte, modelleme sonucu ek analizler göstermektedir ki birimler içindeki bağımsız değişkenlerin zaman içindeki sınırlı değişimi ve veri kısıtları nedeniyle kapsamlı bir örnekleme sahip olunamaması sebebiyle, rastlantısal etki modellemesi bağımsız değişkenlerin dış yardım dağıtım üzerindeki etkisini ortaya çıkarmak açısından daha uygun gözükmektedir. Bu model, seviyeler arasındaki eşitsiz örnekleme sahip olduğunda verimli bir çözüm niteliğindeki kısmi havuzlama tekniğini kullanmamıza imkân sağlamaktadır. Ayrıca, verilerdeki ülke

eşleşmeleri arasındaki farklılıkların dış yardım dağıtımını etkilemesi de rastlantısal etki panel regresyonunu kullanma sebeplerimizden biri olarak ortaya çıkmaktadır. Diğer bir deyişle, rastlantısal etki panel modelini kullanarak, ülke eşleşmeleri içindeki hatalara ek olarak bu eşleşmeler arasındaki hataları modellemiş olmaktadır.

Bulgular bölümünde, her iki model seçiminden elde edilen sonuçları da açıklıyoruz. Hausman testi sonuçları, gözlemlenemeyen sonuçların gözlemlenebilir sonuçlarla ilintisiz olduğu göz önüne alındığında, rastlantısal etki modelinin daha uygun olduğunu göstermektedir. Ülke eşleşmeleri arasındaki heteroskedastisiteyi hesaba katarak, modellerde sağlam standart hatalar raporlanmıştır. Son olarak da bir bağışçının yaptığı dış yardım seviyesini etkileyebilecek olan yıllar arasındaki gözlemlenmeyen değişiklikleri kontrol etmek için, analizlerimize yıl sabit etkileri ekliyoruz. Bu veriler ışığında modelimiz aşağıdaki şekilde özetlenebilecektir:

$$Y_{it} = \beta X_{it} + Z_t + \alpha + u_{it} + \varepsilon_{it}$$

Y_{it} : bir ülke eşleşmesinde bağışçı ülke (i) tarafından mevzu bahis yılda (t) yapılan kayıtlı dış yardım tutarı,

X_{it} : Y_{it} 'nin tahmin edilmesindeki bağımsız değişkenlerimizi temsil etmekte,

β : belirli bir bağımsız değişkenin katsayısı,

Z_t : her sene için sabit etki değişkenlerini,

u_{it} : ülke eşleşmeleri arasındaki hataları,

ε_{it} : ülke eşleşmeleri içindeki hataları temsil etmektedir.

4. BULGULAR

Tablo 3'te bir bağışçı ülke tarafından bir alıcıya yapılan dış yardım tutarını tahmin eden sabit etki panel regresyon tahminlerini (Model 1-6) ve rastlantısal etki tahminlerini (Model 7-12) ortaya koyulmaktadır. Modellerin ön analizine dayalı olarak, tahmin sonrası testler, yıllar boyunca gerçekleşen kendine özgü gelişmeleri kontrol etmek için hem sabit hem de rastlantısal etki modellerinde yıl sabitleri kullanma ihtiyacını ortaya koymuştur. Ekonomik göstergelerin dış yardım miktarını doğrudan etkileyebileceği düşünüldüğünde, yıl sabitleri, bağışçı bazında dış yardım yapma tahmininde olası küresel, bölgesel veya ülke seviyedeki ekonomik krizlerin dikkate alınmasını sağlar. Raporlanan modellerde önce boş modellerin sonuçlarını bildiriyor, daha sonra bağışçı özelliklerini belirtiyor ve son olarak modellerdeki alıcı özelliklerini de hesaba katılmıştır.

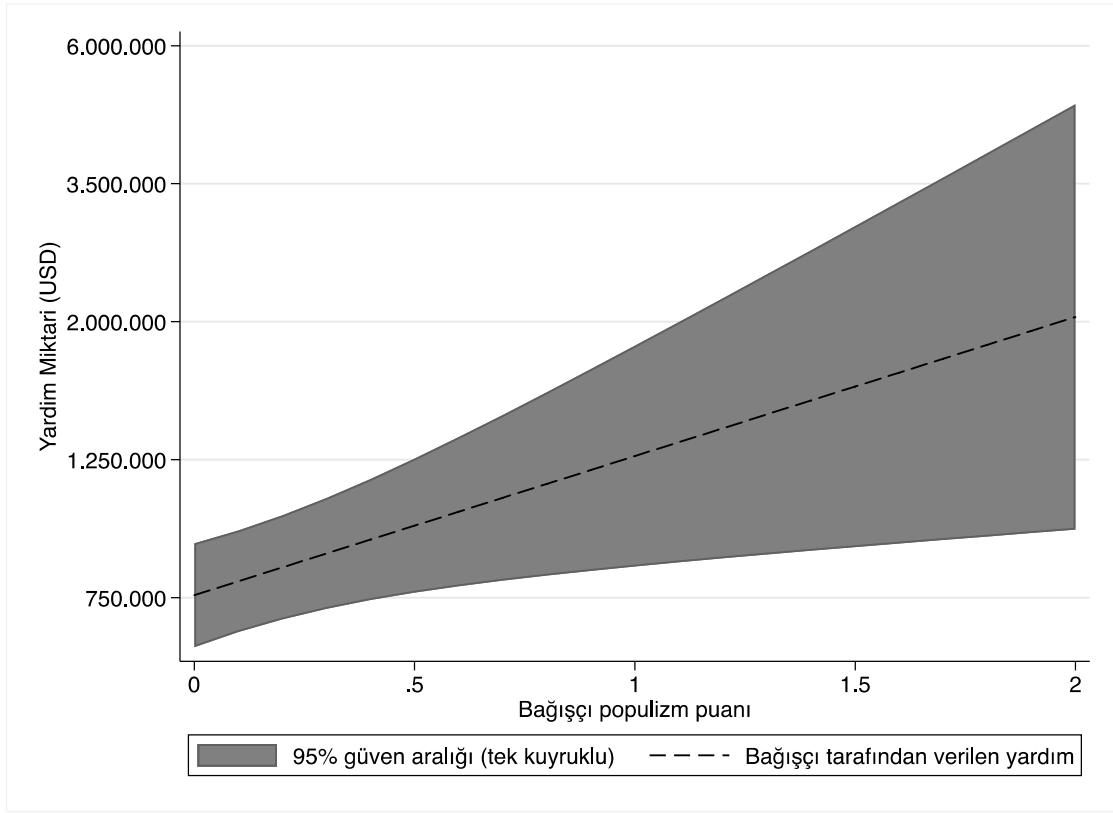
Sabit etki modelinin sonuçlarıyla başlamak gerekirse, bağışçı ülkelerin popülizm puanı ile yaptıkları dış yardım bağlantısı arasında zayıf bir destek bulunmuştur. Bulgular, bir ülke içinde popülizm puanlarında yıllar boyunca meydana gelen değişikliklerin, yardım miktarındaki değişimler üzerindeki etkisini ortaya çıkarır. Bu, genelleştirilmiş bir doğrusal model olduğundan, katsayılar net bir şekilde yorumlanabilir. Buna göre, temel açıklayıcı değişkenler (bağışçı ve alıcı popülizm puanları) için popülizm puanındaki tek birimlik değişimin kayıtlı dış yardım üzerindeki etkisini gösterirler.

Tüm modeller istisnasız bir şekilde aynı sonucu vermese de⁸ bir bağışçı ülkedeki popülizm seviyesinin artmasının dış yardım miktarında artışa neden olduğunu söylenebilir. Ancak Hausmann testi sonuçları, panel verilerimizin özellikleri nedeniyle bir rastlantısal etki modeli yürütmenin daha uygun olduğunu ortaya koymaktadır. Yukarıda açıklandığı üzere, analizimizin başlıca sorunu ülkelerin örneklenmesi ve verilerin yıllar içinde bulunabilirliğidir ve rastlantısal etki modelleri, daha büyük bir popülasyondan alınan rastlantısal örneklerde daha açıklayıcıdır. Bu nedenle, rastlantısal etkiler tahminlerimiz kısmi havuzlama gerçekleştirir. Bu sayede de gruplar arasındaki farklılıklar dikkate alınmakta ve verileri az olan gruplar için de daha iyi model oluşturulmaktadır. 7-12 Modellerinde Tablo 3'teki rastlantısal etki modelinin sonuçları gösterilmiştir. Çift kuyruklu testte 0,10 seviyesinde istatistiksel olarak anlamlı sonuçlar elde edilmektedir (tek kuyruklu testte 0.05); bu da bir bağışçı ülke hükümetinin popülizm puanı ne kadar yüksekse, diğerlerine o kadar fazla dış yardım dağıtacağını ortaya koyar. Şekil 3'te, bağışçının popülizmi ve yardım yapma arasındaki ilişkiyi gösteren örneklem dışı tahminleri sunulmuştur. 0 puanlı yani popülist olmayan bir hükümeti 2 puanlı çok popülist bir hükümetle karşılaştırdığımızda, ortalama bir alıcıya yapılan dış yardım miktarının \$750.000'dan neredeyse üç kat artarak \$2.000.000'a yükseldiğini görülmektedir. Ancak popülizm skalasında tam puanlı bağışçıların az sayıda olması şekilde de görüldüğü üzere tahminlerimizin güven aralığını açmaktadır. Yine de verinin yoğun kümelenmediği alanda dahi (0-1) yardım miktarının bir buçuk kat kadar arttığı gözlemlenmektedir.

---

⁸ Bu noktada Tablo 3 Model 1 ve 3 dahilinde sonuç istatistiki olarak anlamlı çıkmamaktadır ancak diğer modellerle AIC ve BIC üzerinden karşılaştırıldığında model uyumu da başarılı gözükmemektedir. Üstelik rastsal etki modelinin de Hausman testiyle daha başarılı sonuçlar verdiği görülmüş ve özetle uyumu çok daha yüksek modellerde sonuçlar genellikle istatistiki olarak anlamlı çıkmıştır. Yine de veri kısıtlamaları da düşünüldüğünde okuyucunun bağışçı popülizm seviyesiyle ilgili sonuçları dikkatle okuması gerektiğini düşünmekteyiz.

Şekil.3: Bağışçı Popülizm Puanının Dış Yardım Miktarı Üzerindeki Etkisi

Tablo.3: Bağışçı Ülke ile Alıcı Ülke Popülizm Puanının Dış Yardım Üzerindeki Etkisi

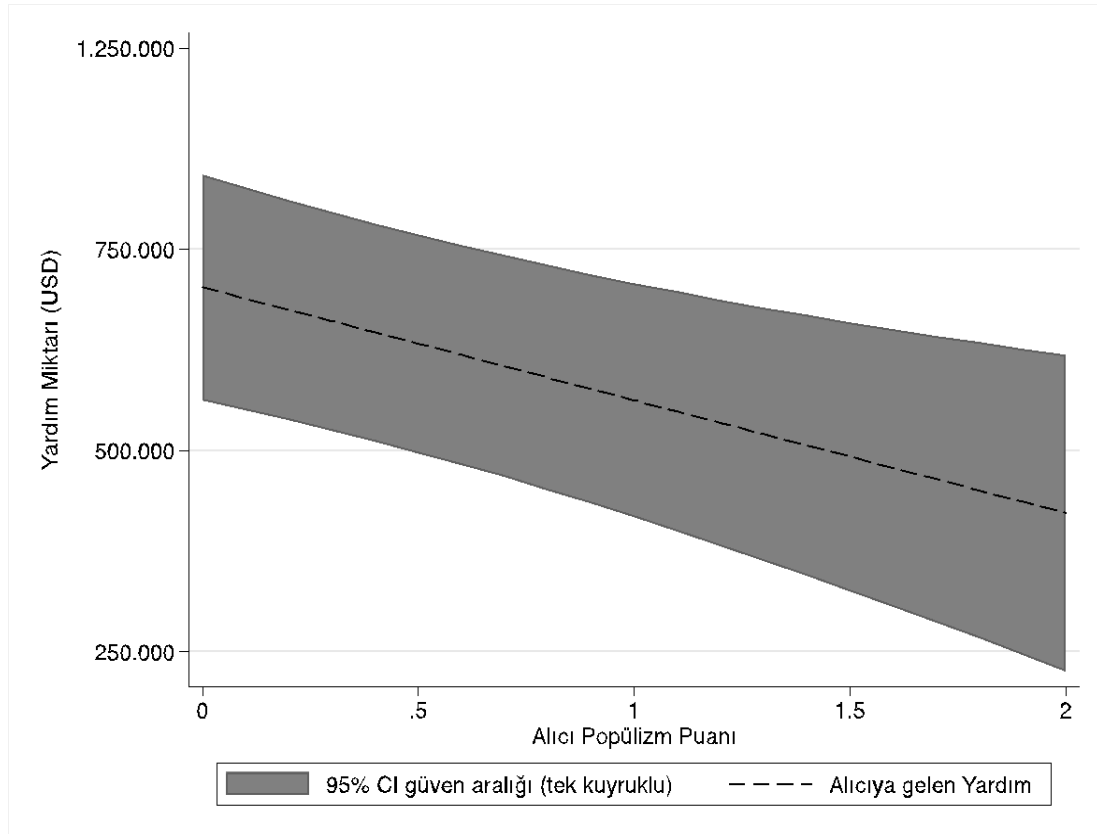
Bağımlı D.: Yardım (log.)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
Bağışçı Popülizm Puanı	0.289 (0.253)		0.293 (0.253)	0.504* (0.241)	0.292 (0.253)	0.504* (0.240)	0.404+ (0.230)		0.407+ (0.229)	0.377+ (0.227)	0.408+ (0.228)	0.351 (0.223)
Alıcı Popülizm Puanı		-0.285* (0.117)	-0.285* (0.117)	-0.279* (0.116)	-0.259* (0.113)	-0.236* (0.112)		-0.294** (0.113)	-0.295** (0.113)	-0.271* (0.112)	-0.296** (0.113)	-0.239* (0.112)
Bağışçı Sol-Sağ				-0.160*** (0.045)		-0.160*** (0.045)				-0.107* (0.045)		-0.107* (0.046)
Bağışçı PolityIV				1.874*** (0.419)		1.906*** (0.418)				1.502*** (0.131)		1.455*** (0.129)
Bağışçı GSYİH				-0.000** (0.000)		-0.000** (0.000)				0.000*** (0.000)		0.000*** (0.000)
Bağışçı GSYİH değişim				12.141*** (2.358)		12.165*** (2.362)				7.614*** (2.308)		7.237** (2.322)
Alıcı Sol-Sağ					-0.006 (0.053)						-0.021 (0.052)	-0.018 (0.055)
Alıcı GSYİH					0.001 (0.001)						-0.001+ (0.000)	-0.000 (0.000)
Alıcı PolityIV					0.017 (0.030)						0.006 (0.029)	-0.007 (0.027)
Alıcı CİNC Puanı					-15.235 (34.154)						46.828*** (10.727)	37.783*** (9.186)
Alıcı Fiziksel Bütünlük Puanı					0.039 (0.036)						-0.011 (0.034)	-0.047 (0.032)
Kolonyal Arkaplan												-1.101 (0.832)
Sabit	13.149*** (0.856)	13.284*** (0.846)	13.244*** (0.847)	-3.308 (4.154)	12.931*** (0.911)	-3.779 (4.169)	12.381*** (0.875)	12.529*** (0.865)	12.477*** (0.866)	-1.135 (1.293)	12.317*** (0.908)	-0.613 (1.308)
N	2874	2874	2874	2679	2874	2679	2874	2874	2874	2679	2874	2679
Sabit-Etki Panel	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet
Rastsal-Etki Panel	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet
Sene Sabit-Etkileri	0.021	0.025	0.025	0.064	0.028	0.068	51.125	60.314	61.214	319.685	93.266	410.069
χ^2												

Saglam standard hata, + p<0.10, * p<0.05, ** p<0.01, *** p<0.001

Daha sonra, literatürde bağışçıların yardım yapmasında hedef ülke özelliklerinin önemi yoğun bir şekilde vurgulandığından, dikkatimizi alıcı ülkelere yöneltilmiştir. Sabit etki panel regresyonların olduğu 1-6 Modellerinde, sonuçlar tüm model spesifikasyonlarında, daha yüksek popülizm puanlarına sahip alıcı ülkelerin bağışçılardan daha az dış yardım aldığını sağlam bir şekilde ortaya koymaktadır. Hausmann testi ayrıca, rastlantısal etkiler tahminlerinin yine ülkeler arası ve ülke içi gözlemlerin dengesi açısından daha uygun olabileceğini ortaya koyduğu için 7-12 Modellerinde heteroskedastisiteye yönelik olarak yıl sabit etkileriyle ve sağlam standart hatalarla birlikte rastlantısal etki panel regresyon tahminleri sunulmaktadır. Sonuçlar genel olarak aynı kalmaktadır, buna göre popülist alıcı hükümetleri, popülist olmayanlara göre daha az dış yardım almaktadır. Şekil 4'te, ortalama bir alıcı ülkenin popülizm puanının bağışçının dış yardım yapması üzerindeki etkisini ortaya koyan Model 12'nin bulgularını da bildirmekteyiz.

Şekil.4: Alıcı Popülizminin Dış Yardım Üzerindeki Etkisi

Tablo.4: Dış Yardımın Ekonomik Etki Bağlamında Modellenmesi

Bağımlı D.: Yardım/Alıcı GDP (100 üzerinden)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
Bağışçı Populizm Puanı	0.042*		0.044*	0.035*	0.043*	0.035+
	(0.018)		(0.019)	(0.018)	(0.020)	(0.019)
Alıcı Populizm Puanı		-0.138**	-0.138**	-0.143**	-0.130**	-0.133**
		(0.047)	(0.047)	(0.047)	(0.044)	(0.045)
Bağışçı Sol-Sağ				-0.008		-0.007
				(0.009)		(0.01)
Bağışçı PolityIV				0.033		0.038
				(0.027)		(0.027)
Bağışçı GDP				-0.000*		-0.000*
				(0.000)		(0.000)
Bağışçı GSYİH değişim				-0.473		-0.461
				(0.699)		(0.686)
Alıcı Sol-Sağ					0.025*	0.026**
					(0.010)	(0.009)
Alıcı GDP					0.000**	0.000**
					(0.000)	(0.000)
Alıcı PolityIV					-0.002	-0.002
					(0.004)	(0.004)
Alıcı CINC Puanı					-0.241	-0.097
					(2.018)	(2.73)
Alıcı Fiziksel Butunluk Puanı					0.011*	0.012+
					(0.005)	(0.006)
Kolonyal Arkaplan						(.)
						(.)
Sabit	0.018	0.070*	0.064*	-0.128	0.001	-0.113
	(0.016)	(0.028)	(0.028)	(0.269)	(0.052)	(0.289)
N	2874	2874	2874	2679	2874	2679
Sabit-Etki Panel	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet
R ²	0.019	0.045	0.045	0.054	0.051	0.060

Sağlam standard hata, + p<0.10, * p<0.05, ** p<0.01, *** p<0.001

Şimdiye kadar, belirli bir yıl içinde bağışçı bir ülkeden alıcıya gönderilen toplam dış yardımın logaritmik tutarı kullanılmıştır. Ancak nominal değerler ülkeler arasındaki ekonomik boyut farklılıklarını uygun bir şekilde ele alamayabilir ve alıcıların gerçek ihtiyaçlarını ortaya koyamayabilir. Örneğin, Gürcistan'ın sınırlı ekonomik kapasitesi dikkate alındığında, ABD'nin İngiltere'ye yaptığı yaklaşık 5 milyar ABD doları tutarındaki yardım, ABD'nin Gürcistan'a yaptığı 50 milyon ABD doları tutarındaki yardımla karşılaştırıldığında daha küçük bir etkiye sahip olacaktır. Bu nedenle, yardımın alıcı ülke açısından önemini hesaba katabilmek için, bu sefer belirli bir yılda yardımın alıcı GSYİH'ine oranını kullanarak ampirik analizimizi de tekrarladık. Bu sayede, yardımın alıcı ülke için nominal değere kıyasla taşıdığı ekonomik anlamı test edebildik. Hausman testi sonucunda, sıfır hipotezi reddedilmiştir; bu nedenle, ana modellerimizde sabit etkiler modelini kullanılmaktadır.

Tablo 4'te benzer sonuçlarla karşılaşmıştır: bağışçı popülizm puanı yükseldikçe, bağışçıların alıcı GSYİH'inin daha büyük bir kısmını karşıladığını görülmektedir. Buradaki bağışçı yardımının alıcı devletler için son derece önemli olduğunu düşünüldüğünde, ilk bulgular bize popülist bağışçıların alıcı ülkelerin ihtiyaçlarını karşılama olasılığının daha yüksek olduğunu göstermekte, ki bu da (yukarıda bahsedildiği üzere veri yetersizliğiyle ilgili kısıtları göz önüne almak kaydıyla) yardımların popülist ülkeler tarafından bağımlılık yaratmak amacıyla stratejik kullanımının bir göstergesidir. Fakat buna karşılık, popülist alıcı ülkeler benzer bir yardım bolluğundan faydalanmamakta; alıcı ülkelerin popülizm puanı arttıkça, bağışçılar daha düşük tutarlarda yardımda bulunmaktadır. Diğer bir deyişle, bu sonuçlar bize uluslararası siyasette popülizmin farklı etkileri olduğunu göstermekte: popülizm bağışçıları stratejik açıdan daha cömert kılarken, alıcıların yardım taleplerinin karşılanmamasına neden olmaktadır.

Son olarak Tablo 5'te, popülist ülke ikililerin bir dayanışma sembolü olarak kendi aralarında dış yardım dağıtma olasılığının daha yüksek olup olmadığını değerlendirilmektedir. Buna göre, teori bölümünde de bahsedildiği gibi, liderler ve hükümetleri yardım kullanımı ve dağıtımında diğer ekonomik araçlara göre üstünlük sahibidir ve gündemlerini küresel olarak ilerletebilmek için, popülist ülkelerin doğal müttefiklerini doğrudan bir yardım mekanizması olarak dış yardımı artırarak desteklemeleri gerekebilir. Durumun böyle olup olmadığını, yani popülist ikililerde dış yardım tutarının daha yüksek olup olmadığını test etmek için Tablo 3'teki modellerin aynıları, bu defa temel açıklayıcı değişkenimiz olarak bağışçı ve alıcı popülizm puanı koşullu etkiyi gözlemlemek için seçilmiştir.

Tablo 5'te sabit etki modellerinin tahmin sonrası analizinde Hausman testi pozitif olan rastlantısal etki panel regresyon sonuçlarını raporlanmaktadır. İki farklı bağımlı değişkeni, yani kayıtlı yardım tutarı ve belirli bir yılda yardım tutarının alıcı GSYİH'ine oranını işlemselleştiren altı modelde, moderasyon etkisi boş hipotezi reddedememektedir. Bu nedenle, popülist bağışçı-alıcı ikililerinin kendi aralarında daha fazla dış yardım alışverişinde bulunup bulunmadığını teyit edilememekte; bu da bir nevi popülizmin uluslararası ilişkilerdeki sınırlarını ortaya koymaktadır. Buna göre, konu üzerine daha fazla araştırma gerekse de popülist ülke çiftlerinin birbirleriyle dış yardımlarla dayanışma halinde olduğu sonucuna varmak mümkün gözükmemektedir.

Tablo.5: Popülist İkililer ve Dış Yardım

Logaritmik Yardım Miktarı (1-3) Yardım/Alıcı GDP (4-6)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
Bağışçı Populizm Puanı	0.390 (0.283)	0.373 (0.281)	0.351 (0.279)	-0.031 (0.042)	-0.049 (0.037)	-0.045 (0.035)
Alıcı Populizm Puanı	-0.302* (0.134)	-0.305* (0.128)	-0.295* (0.129)	-0.047* (0.024)	-0.041+ (0.022)	-0.048* (0.023)
Bağışçı*Alıcı Populizm	0.041 (0.378)	0.063 (0.370)	0.078 (0.380)	0.060 (0.060)	0.060 (0.055)	0.052 (0.052)
Bağışçı Sol-Sağ		-0.114* (0.046)	-0.113* (0.046)		-0.004 (0.009)	-0.004 (0.009)
Bağışçı PolityIV		1.430*** (0.138)	1.370*** (0.135)		0.017*** (0.005)	0.018*** (0.005)
Bağışçı GDP		0.000*** (0.000)	0.000*** (0.000)		0.000** (0.000)	0.000** (0.000)
Alıcı Sol-Sağ			-0.022 (0.053)			0.019* (0.008)
Alıcı GDP			-0.000 (0.000)			-0.000 (0.000)
Alıcı PolityIV			0.003 (0.031)			-0.008* (0.004)
Alıcı CINC Puanı			39.023*** (9.241)			-0.797* (0.335)
Alıcı Fiziksel Butunluk Puanı			-0.025 (0.033)			0.004 (0.002)
Sabit	12.479*** (0.866)	-1.974 (1.574)	-1.458 (1.592)	0.033* (0.013)	-0.162*** (0.048)	-0.127* (0.055)
N	2874	2874	2874	2874	2874	2874
Rastsal-Etki Panel	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet
χ^2	61.201	316.835	383.717	48.860	58.742	54.805

Sağlam standard hata, + p<0.10, * p<0.05, ** p<0.01, *** p<0.001

Özetlemek gerekirse, bulgularımız popülist bağışçıların yardım dağıtımında bulunma olasılığının daha yüksek, popülist alıcıların ise yardım alma olasılığının daha düşük olduğunu göstermektedir. Bu sonuçlar, dış yardımın popülist ülkeler arasında bir dayanışma aracı görevi görmekten uzak olduğunu tek başına gösteriyor; nitekim son analizlerimiz de popülist ikililerin diğer ikili türleriyle karşılaştırıldığında daha az dış yardım dağıtımında bulunduğunu ortaya koymaktadır. Bu bulgular dış yardımların bir strateji aracı olmadığı anlamına gelmemekte, aksine, bağışçının kim olduğuna bağlı olarak popülist veya popülist olmayan liderlerin dikkatini çekmek için kullanıldığına işaret etmektedir. Ancak bu noktada verideki yetersizliklerden kaynaklı olarak ampirik sonuçların dikkatli yorumlanması gerektiğinin altını çizmek gerekmektedir. Nitekim Yardımların azımsanmayacak kısmının küçük miktarda yardımlardan oluşması stabil sonuçlar gözlemlenmesini engelleyen faktörlerden biri olarak gözükmektedir.

5. SONUÇ

Makalemiz, popülizm çalışmalarının ve uluslararası ilişkilerin kesişim noktasında yeni ortaya çıkan literatüre, dış yardım sürecine bağışçı veya alıcı olarak nasıl katıldıklarını inceleyerek katkıda bulunmayı amaçlamıştır. Ayrıca dış yardımın, popülist liderlerin sahip olduğu esnek bir politika konusu olarak, popülist ülkeler arasında iş birliği aracı olarak kullanılabilip kullanılmayacağı araştırılmıştır. Bu bağlamda, 2000-2013 arasındaki zaman dilimi boyunca dünya genelindeki 38 ülke ile istatistiksel analiz gerçekleştirilerek, çalışmadaki hipotezler ampirik olarak test edilmiştir. Bulgularımız iktidarda popülist liderler bulunan ülkelerin dış yardımda bulunma olasılığının daha yüksek olduğunu⁹, fakat popülist bir devlet olmanın onların diğer hükümetlerden daha fazla yardım almasını sağlamadığını göstermektedir. Aslında, popülist alıcılara yüksek tutarlarda yardım yapmaktan kaçınanlar sadece popülist olmayan devletler değil; popülist bağışçılar bile yardım dağıtma açısından benzer bir davranış sergilemektedir. Bir ülke ikilisi ne kadar popülistse, gözlemlediğimiz yardım tutarı o kadar düşük olmaktadır.

Bulgularımızdan dış yardımın popülist liderler tarafından stratejik kullanımına dair çıkarım yapmak mümkündür, ancak takip ettikleri stratejiler kardeş popülist rejimlerin yardımına koşmayı içermemektedir. Bu sonuç akademik literatürden yola çıkarak sahip olduğumuz beklentilere zıt yönde olduğu için başlı başına ilginç bir bulgudur ve nedenlerinin daha detaylı şekilde incelenmesi gerekmektedir. Popülist liderler kendilerini destekleyen seçmenler nezdinde zayıf bir imaj çizmemek istedikleri için dış yardım alıcısı olmaktan görece imtina etmeyi tercih edebilirler. Başka bir olası açıklama, uluslararası arenada kişisel olarak öne çıkmayı seven popülist liderlerin birbirlerini rakip olarak kabul ettikleri için dış yardım alma hususunda isteksiz olmalarıdır. Bunun yerine, popülist bağışçılar diğer popülist olmayan rejimlere yüksek tutarda yardımlar yaparak muhtemelen emsalleriyle daha iyi ilişkiler kurmak için kamu diplomasi stratejilerine yatırım yapmaktadırlar. Yine de okuyuculara, yukarıda açıklanan veri sorunlarından ötürü bu bulguların daha uzun bir zaman diliminde incelenmesi ve daha kapsamlı çalışmalar yapılması gerektiğini belirtmek isteriz. Bir sonraki adım kapsamında, örneklemdaki ülke havuzu hem zamansal kapsamı genişleterek hem de bağışçı ülkelere daha fazla çeşit getirerek güçlendirilmelidir. Daha iyi ve daha kapsamlı verilerle, verilerimiz arasındaki anlamsız verilerden kurtulmak için modellerle ilgili varsayımların bazılarını reddedilebilir.

Popülizm ve dış politikaya ilişkin birkaç yeni araştırma alanı bulunmaktadır. İlk olarak, popülist hükümetlerin dış politika gündemlerinde popülist olmayan

⁹ Ancak veri kısıtlamaları dahilinde sonuçların yine de dikkatle ele alınması ve mevcut analizlerin çok daha geniş bir örneklemede tekrar edilmesi yerinde olacaktır.

seleflerinden ne ölçüde farklılaştıklarını belirlemek için daha detaylı ve sistematik araştırma yapmak gerekmektedir. Literatürde, uluslararası seviyede popülist politikalarla revizyonist davranışların karıştırılmasına ilişkin genel bir sorun vardır. Bu hükümetlerden bazılarının uluslararası sisteme meydan okuma nedeni popülist kökenlerinden ziyade ülkelerinin uluslararası arenadaki görece konumlarından duydukları memnuniyetsizlik olabilir ve popülist olmayan bir hükümet de iktidarda olsaydı aynı şekilde hareket edeceği beklenebilir. Bu nedenle, bu vakalardaki karşı olguyu, yani aynı durumda popülist olmayan bir milliyetçi hükümetin ne yapacağını değerlendirmemiz gerekmektedir. Bu soruyu değerlendirmenin kolay bir yolu, sistematik farklılıkları tespit etmek için hem popülist hükümetin hem de muhalif partilerin ve önceki hükümetlerin dış politika gündemlerini karşılaştırmalı olarak incelemektir. Bu sayede, iktidardaki popülistlerin yaptığı benzersiz katkıları daha iyi bir şekilde ayırabiliriz. Bir popülist partinin konjonktürel faktörler nedeniyle dış politika gündemlerini değiştirme olasılığı da göz ardı edilmemelidir. Karşılaştırmalı siyaset alanında popülistlerin iktidardayken nasıl davrandıklarını inceleyen yeni bir literatür olsa da, bu literatürde ağırlıklı olarak iç politikaya odaklanır (Pappas, 2019; Taggart ve Kaltwasser, 2016; Kaltwasser ve Taggart, 2016). Ek bir araştırma alanı, popülistlerin iktidara geldikten sonra dış politika gündemlerindeki değişimi sistematik olarak incelemek olacaktır. Nicel araştırma metodunu kullanarak yapılan bu çalışmanın sonuçları ayrıca nitel yöntemler kullanarak desteklenmeli ve özellikle popülist hükümetlerin dış yardım bağışçı ve alıcısı olarak takip ettikleri stratejiler detaylı şekilde incelenmelidir. Buna ilaveten, popülist hükümetlerin ikili ilişkilerine odaklanarak yapılacak vaka çalışmaları dış yardım politikasının ne amaçla kullanıldığı hakkında somut bir fikir verebilir.

Odak noktasını popülist hükümetlerin benimsediği önemli politika alanlarına kaydırmak da mevcut literatür için faydalı olacaktır. Yurt içi seviyesinde popülist politikalara ilişkin giderek artan araştırmalar olmasına rağmen, araştırmacılar popülist hükümetlerin uluslararası arenadaki ticaret, çatışma, iş birliği ve göç konularındaki duruşunu nadiren incelemiştir. Suriye göçmen krizi sırasında görüldüğü gibi, Orban'ın sınırlarını geçiş yapan mültecilere kapatma kararı AB içinde büyük bir kriz yaratmış ve Schengen seyahat anlaşmasının çökmesi riskini doğurmuştur. Benzer şekilde, Trump'ın ABD başkanı olarak seçilmesi NAFTA'nın sorgulanmasına neden olmuş ve ABD, Kanada ve Meksika arasındaki ticaret anlaşmasının yenilenmesine ilişkin yoğun müzakerelere yol açmıştır. Yurt içindeki ve uluslararası olayların birbiriyle iç içe geçmiş yapısı dikkate alındığında, araştırmacıların küresel arenada popülist politikaları incelemesi şarttır. Popülist hükümetlerin birbiriyle iş birliği yapmasını ve ticari bağlarını genişletmesini beklemeli miyiz? Popülist hükümetler popülist

olmayan emsallerine göre çatışmaya daha mı yatkın? Popülist liderler göçmen krizi konusunda farklı bir çizgi mi benimsiyor? Bu soruların ele alınması, yurt içi ve uluslararası seviyelerdeki popülist konumların uyumlu olup olmadığının keşfedilmesine yardımcı olacaktır.

Son olarak, iktidardaki solcu ve sağcı popülist partilerin dış politika gündemleri arasında bir ayrım yapılması son derece gereklidir. Araştırmacıların çoğu her iki türün de benzer özellikler paylaştığını iddia etse de iç politikaları büyük ölçüde farklılık göstermiştir. Benzer şekilde, iç politikadaki birbirinden son derece farklı siyasi gündemleri ve söylemlerine uygun olarak, solcu ve sağcı popülist hükümetlerin dış politika gündemleri arasında önemli farklılıklar beklenebilir. Bu nedenle, gelecekte, dış politika yapımında popülizmin rolü üzerinden iç politikayı ve uluslararası ilişkileri bağlayan çalışmalar için geniş bir alan olduğunu düşünmekteyiz. Bununla birlikte, uluslararası ilişkiler araştırmacılarının popülist retoriğin uluslararası siyasette tutumsal ve davranışsal sonuçlara nasıl yol açtığını daha fazla incelenmesi gerekmektedir.

KAYNAKÇA

Akkerman, Agnes, Cas Mudde ve Andrej Zaslove (2014), "How Populist are the People? Measuring Populist Attitudes in Voters", *Comparative Political Studies*, 47 (9): 1324-1353.

Alesina, Alberto ve David Dollar (2000), "Who Gives Foreign Aid to Whom and Why?", *Journal of Economic Growth*, 5 (1): 33-63.

Allison, Paul D. (2009), *Fixed Effects Regression Models* (California: SAGE Publications).

Apodaca, Clair (2017), "Foreign Aid As Foreign Policy Tool", Thompson, William R. (Der.), *Oxford Research Encyclopedia of Politics* (Oxford: Oxford University Press).

Boucher, Jean-Christophe ve Cameron G. Thies (2019), "‘I am a Tariff Man’: The Power of Populist Foreign Policy Rhetoric Under President Trump", *The Journal of Politics*, 81 (2): 712-722.

Brinks, Daniel ve Michael Coppedge (2006), "Diffusion is No Illusion: Neighbor Emulation in the Third Wave of Democracy", *Comparative Political Studies*, 39 (4): 463-489.

Caiani, Manuela ve Paolo Graziano (2019), "Understanding varieties of populism in times of crises", *West European Politics*, 42 (6): 1141-1158.

Cingranelli, David L ve Thomas E. Pasquarello (1985), "Human Rights Practices and the Distribution of US Foreign Aid to Latin American Countries", *American Journal of Political Science*, 29 (3): 539-563.

Chrysogelos, Angelos (2017), "Populism in Foreign Policy", Thompson, William R. (Der.), *Oxford Research Encyclopedia of Politics* (Oxford: Oxford University Press).

Chrysogelos, Angelos (2020), "State Transformation and Populism: From the Internationalized to the Neo-Sovereign State?", *Politics*, 40 (1): 22-37.

Copelovitch, Mark ve John C Pevehouse (2019), "International Organizations in a New Era of Populist Nationalism", *The Review of International Organizations*, 14 (2): 169-186.

Destradi, Sandra ve Johannes Plagemann (2019), "Populism and International Relations: (Un)predictability, Personalisation, and the Reinforcement of Existing Trends in World Politics", *Review of International Studies*, 45 (5): 711-730.

Drezner, Daniel W (2019), "Present at the Destruction: The Trump Administration and the Foreign Policy Bureaucracy", *The Journal of Politics*, 81 (2): 723-730.

Esen, Berk ve Şebnem Yardımcı-Geyikçi (2019), "An Alternative Account of the Populist Backlash in the United States: A Perspective from Turkey", *PS: Political Science & Politics*, 52 (3): 445-450.

Goldsmith, Benjamin E., Yusaku Horiuchi ve Terence Wood (2014), "Doing Well by Doing Good: The Impact of Foreign Aid on Foreign Public Opinion" *Quarterly Journal of Political Science*, 9 (1): 87-114.

Gourevitch, Peter (1978), "The Second Image Reversed: The International Sources of Domestic Politics", *International Organization*, 32 (4): 881-912.

Grover, Jacob (2009), *US Aid: Helping Others or Helping Themselves?* (Washington, DC: Georgetown University).

Hadiz, Vedi R. ve Angelos Chryssoyelos (2017), "Populism in World Politics: A Comparative Cross-Regional Perspective", *International Political Science Review*, 38 (4): 399-411.

Hawkins, Kirk A., Rosario Aguilar, Erin Jenne, Bojana Kocijan, Cristóbal Rovira Kaltwasser, Bruno Castanho Silva (2019), "Global Populism Database: Populism Dataset for Leaders 1.0", <http://populism.byu.edu>.

Halaby, Charles (2004), "Panel Models in Sociological Research: Theory into Practice", *Annual Review of Sociology*, 30: 507-544.

Ikenberry, John (2018), "The End of Liberal International Order?", *International Affairs*, 94 (1): 7-23.

Inglehart, Ronald ve Pippa Norris (2017), "Trump and the Populist Authoritarian Parties: The Silent Revolution in Reverse", *Perspectives on Politics*, 15 (2): 443-454.

Inglehardt, Ronald (2018), *Culture Shift in Advanced Industrial Society* (Princeton: Princeton University Press).

Kaltwasser, Cristobal Rovira ve Paul Taggart (2016), "Dealing with Populists in Government: A Framework for Analysis", *Democratization*, 23 (2): 201-220.

Kaltwasser, Cristobal Rovira, Paul Taggart, Paulina Ochoa Espejo ve Pierre Ostiguy (Der.) (2017), *The Oxford Handbook of Populism* (Oxford: Oxford University Press).

Kendall-Taylor, Andrea, Erica Frantz ve Joseph Wright (2017), "The Global Rise of Personalized Politics: It's Not Just Dictators Anymore", *The Washington Quarterly*, 40 (1): 7-19.

Kirdis, Esen (2015), "The Role of Foreign Policy in Constructing the Party Identity of the Turkish Justice and Development Party (AKP)", *Turkish Studies*, 16 (2): 178-194.

Kriesi, Hanspeter, Edgar Grande, Romain Lachat, Martin Dolezal, Simon Bornschiever ve Tim Frey (2008), *West European Politics in the Age of Globalization* (Cambridge: Cambridge University Press).

Kuziemko, Ilyana ve Eric Werker (2006), "How Much is a Seat on the Security Council Worth? Foreign Aid and Bribery at the United Nations", *Journal of Political Economy*, 114 (5): 905-930.

Laclau, Ernesto (2005), *On Populist Reason* (London: Verso).

Lai, Brian ve Daniel S. Morey (2006), "Impact of Regime Type on the Influence of US Foreign Aid", *Foreign Policy Analysis*, 2 (4): 385-404.

Lebovic, James H (1988), "National Interests and US Foreign Aid: The Carter and Reagan Years", *Journal of Peace Research*, 25 (2): 115-135.

Levitsky, Steven ve Lucan Way (2010), *Competitive Authoritarianism: Hybrid Regimes After the Cold War* (Cambridge: Cambridge University Press).

Lührmann, Anna ve Staffan I. Lindberg (2019), "A Third Wave of Autocratization is Here: What is New About It?", *Democratization*, 26 (7): 1095-1113.

Magcamit, Michael (2019), "The Duterte Method: A Neoclassical Realist Guide to Understanding a Small Power's Foreign Policy and Strategic Behaviour in the Asia-Pacific", *Asian Journal of Comparative Politics*, 5 (4): 416-436.

Mencutek, Zeynep Sahin ve Bahar Baser (2018), "Mobilizing Diasporas: Insights from Turkey's Attempts to Reach Turkish Citizens Abroad", *Journal of Balkan and Near Eastern Studies*, 20 (1): 86-105.

Mijares, Victor M (2017), "Soft Balancing the Titans: Venezuelan Foreign-Policy Strategy Toward the United States, China, and Russia", *Latin American Policy*, 8 (2): 201-231.

Milner, Helen ve Dustin Tingley (2013), "Public Opinion and Foreign Aid: A Review Essay", *International Interactions*, 39 (3): 389-401.

Moffitt, Benjamin ve Simon Tormey (2014), "Rethinking Populism: Politics, Mediatisation and Political Style", *Political Studies*, 62 (2): 381-397.

Mouffe, Chantal (2018), *For a Left Populism* (London: Verso Books).

Mudde, Cas (2004), "The Populist Zeitgeist", *Government and Opposition*, 39 (4): 541-563.

Mudde, Cas (2010), "The Populist Radical Right: A Pathological Normalcy", *West European Politics*, 33 (6): 1167-1186.

Mudde, Cas ve Cristobal Rovira Kaltwasser (2013), "Exclusionary vs. Inclusionary Populism: Comparing Contemporary Europe and Latin America", *Government and Opposition*, 48 (2): 147-174.

Nielsen, Richard A. (2013), "Rewarding Human Rights? Selective Aid Sanctions against Repressive States", *International Studies Quarterly*, 57 (4): 791-803.

Özdamar, Özgür ve Erdem Ceydilek (2019), “European Populist Radical Right Leaders’ Foreign Policy Beliefs: An Operational Code Analysis”, *European Journal of International Relations*, 26 (1): 137-162.

Özpek, Burak Bilgehan ve Nebahat Tanriverdi Yaşar (2018), “Populism and Foreign Policy in Turkey under the AKP Rule”, *Turkish Studies*, 19 (2): 198-216.

Pappas, Takis S. (2019), “Populists in Power”, *Journal of Democracy*, 30 (2): 70-84.

Pirro, Andrea ve Paul Taggart (2018), “The Populist Politics of Euroscepticism in Times of Crisis: A Framework for Analysis”, *Politics*, 38 (3): 253-262.

Plagemann, Johanness ve Sandra Destradi (2019), “Populism and Foreign Policy: The Case of India”, *Foreign Policy Analysis*, 15 (2): 283-301.

Ramiro, Luis ve Raul Gomez (2017), “Radical-Left Populism During the Great Recession: Podemos and Its Competition with the Established Radical Left”, *Political Studies*, 65 (1): 108-126.

Richter, Andrew (2021), “NATO in the Age of Trump: Alliance Defense Spending During the Trump Presidency”, *Comparative Strategy*, 40 (3): 285-304.

Roberts, Kenneth M. (1995), “Neoliberalism and the Transformation of Populism in Latin America: The Peruvian Case”, *World Politics*, 48 (1): 82-116.

Roberts, Kenneth M. (2006), “Populism, Political Conflict, and Grass-Roots Organization in Latin America”, *Comparative Politics*, 38 (2): 127-148.

Rodrik, Dani (2018), “Populism and the Economics of Globalization”, *Journal of International Business Policy*, 1 (1-2): 12-33.

Rooduijn, Matthijs (2019), “State of the Field: How to Study Populism and Adjacent Topics? A Plea for Both More and Less Focus”, *European Journal of Political Research*, 58 (1): 362-372.

Sasse, Gwendolyn (2013), “Linkages and the Promotion of Democracy: The EU’s Eastern Neighbourhood”, *Democratization*, 20 (4): 553-591.

Stavrakakis, Yanni ve Giorgos Katsambekis (2014), “Left-Wing Populism in the European Periphery: The Case of SYRIZA”, *Journal of Political Ideologies*, 19 (2): 119-142.

Stengel, Frank A., David Bruce MacDonald ve Dirk Nabers (Der.) (2019), *Populism and World Politics: Exploring Inter-and Transnational Dimensions* (London: Palgrave Macmillan).

Taggart, Paul ve Cristobal Rovira Kaltwasser (2016), “Dealing with Populists in Government: Some Comparative Conclusions”, *Democratization*, 23 (2): 345-365.

Tansey, Oisín, Kevin Koehler ve Alexandre Schmotz (2017), “Ties to the Rest: Autocratic Linkages and Regime Survival”, *Comparative Political Studies*, 50 (9): 1221-1254

Tarnoff, Curt (2005), *Foreign Aid: An Introductory Overview of US Programs and Policy* (US: The Library of Congress).

Thier, J. Alexander ve Douglas Alexander (2019), “How to Save Foreign Aid in the Age of Populism”, <https://foreignpolicy.com/2019/08/13/how-to-save-foreign-aid-in-the-age-of-populism-usaid-dfid/> (05.08.2021)

Tokdemir, Efe (2017), “Winning Hearts & Minds (!) The Dilemma of Foreign Aid in Anti-Americanism”, *Journal of Peace Research*, 54 (6): 819-832.

Tolstrup, Jakob (2015), “Black Knights and Elections in Authoritarian Regimes: Why and How Russia Supports Authoritarian Incumbents in Post-Soviet States”, *European Journal of Political Research*, 54 (4): 673-690.

Tsebelis, George (1995), “Decision Making in Political Systems: Veto Players in Presidentialism, Parliamentarism, Multicameralism and Multipartyism”, *British Journal of Political Science*, 25 (3): 289-325.

Verbeek, Bertjan ve Andrej Zaslove (2017), “Populism and Foreign Policy”, Kaltwasser, Cristóbal Rovira, Paul Taggart, Paulina Ochoa Espejo ve Pierre Ostiguy (Der.), *The Oxford Handbook of Populism* (Oxford: Oxford University Press): 384–406.

Weyland, Kurt (2001), “Clarifying a Contested Concept: Populism in the Study of Latin American Politics”, *Comparative Politics*, 34 (1): 1-22.

Weyland, Kurt (2020), “Populism’s Threat to Democracy: Comparative Lessons for the United States”, *Perspectives on Politics*, 18 (2): 389-406.

Wojczewski, Thorsten (2020), “Trump, Populism, and American Foreign Policy”, *Foreign Policy Analysis*, 16 (3): 292-311.

Zaslove, Andrej (2008), "Exclusion, Community, and a Populist Political Economy: The Radical Right as an Anti-Globalization Movement", *Comparative European Politics*, 6 (2): 169-189.

Zürn, Michael (2004), "Global Governance and Legitimacy Problems", *Government and Opposition*, 39 (2): 260-287.